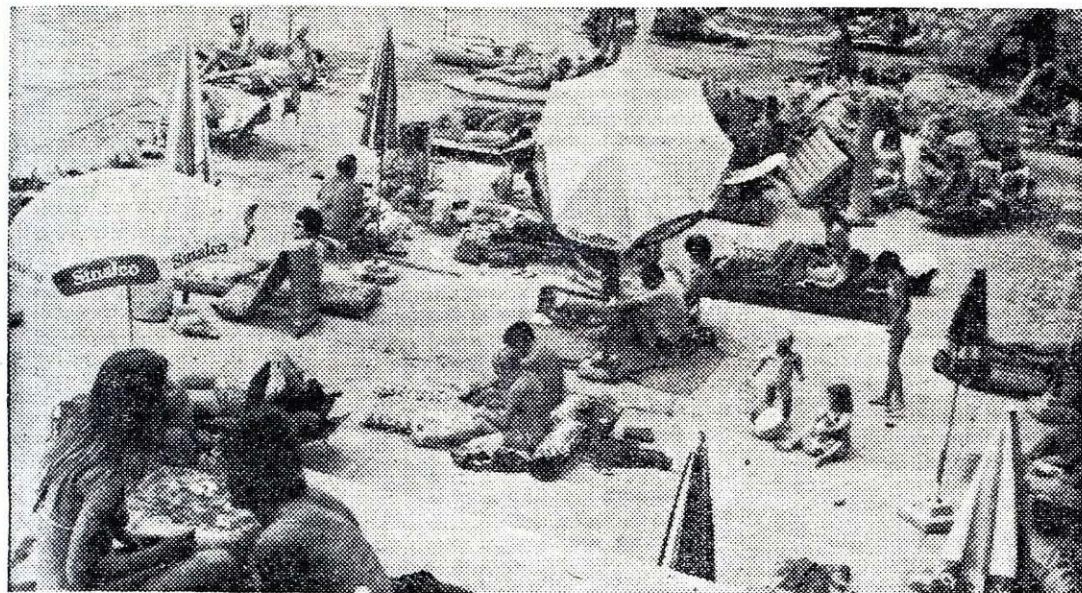

Prvi naši sodelavci so odšli na oddih na morje. Na sliki sodelavci na plaži pred domom Železarjev v Crikvenici.

Program dela za obdobje do leta 1975

Zdravljenju sledi krepitev

Po določitih statuta Železarne, delavski svet voli individualne izvršilne organe v podjetju za mandatno dobo štirih let. To je tako imenovana reelekcija — ponovna izvolitev individualnih izvršilnih organov. Ker je glavnemu direktorju Železarne potekla štiriletna mandatna doba, je razpisna komisija pri DS v smislu reelekcije objavila razpis. Na osnovi tega se je ponovno prijavil na delovno mesto glavnega direktorja Železarne mag. dipl. inž. PETER KUNC, ki je s prijavo vred predložil program dela za obdobje do leta 1975. To je najbrž edinstven, če ne pa eden zelo redkih primerov, ko je kandidat nastopil s programom dela, ki določa naloge in cilje za naslednje mandatno obdobje. V minulem tednu so program obravnavali na skupni seji tovarniškega komiteja ZKS in predsedstva tovarniškega odbora sindikata ter na sestanku sekretarjev oddelkov ZKS in predsednikov sindikalnih odborov Železarne. Program so s političnega vidika zelo pozitivno ocenili in sprejeli mnenje, naj bi to postala praksa pri reelekciji vseh individualnih izvršilnih organov. Pozitivna politična ocena programa pa hkrati pomeni priznanje glavnemu direktorju za uspešno delo v minuli mandatni dobi, kakor tudi politična podpora za ponovno izvolitev za naslednje štiriletno obdobje. Z dovoljenjem avtorja, glavnega direktorja Železarne mag. dipl. inž. Petra KUNCA, program dela za obdobje do leta 1975 v celoti objavljamo tudi v našem glasilu.

V obdobju do leta 1975 čakajo Železarno, predvsem pa vodstvo Železarne, precej zahtevne in kompleksne naloge. V obdobju intenzivnih prizadevanj za stabilizacijo gospodarstva oz. reševanje slabega stanja gospodarstva, bo potrebno predvsem povečati prizadevanja za visoko produktivnost znotraj tovarne, boljše povezavo s kovinsko predelovalno industrijo, z našimi kupci in širšo družbeno skupnostjo. Pri tem ne bomo smeli zanemarjati nobenega dobrega predloga niti ne trenutnih prednosti, ki nam jih bodo nudili: izvoz naših proizvodov, dobava določenih materialov na domačem trgu, čeprav bi ti materiali bili nekoliko slabši itd. Program dela moramo razdeliti na naslednja področja:

(Nadalj. na 6. strani)

Temeljne organizacije združenega dela — da ali ne?

Če bi naslovno vprašanje te dni zastavil kateremukoli članu delovnega kolektiva železarne Sisak, bi najbrž odgovoril pritrdilno. Te dni se namreč izteka v tem kolektivu, ki zaposluje okrog 7000 delavcev, razprava o oblikovanju temeljnih organizacij združenega dela. Kaj je pravzaprav osnova temu koraku in odkod vse to izvira.

Že s 30. junijem lanskega leta je bil sprejet zakon o ustavnih dopolnilih, ki predvsem v XXI. in XXII. dopolnilu predvideva ustanovitev TOZD. Kot osnovni pogoj za ustanovitev takšne organiza-

cije je, da le-ta predstavlja zaokroženo delovno celoto, v kateri se rezultat skupnega dela lahko ugotovi in uveljavlja kot vrednost na tržišču ali v delovni organizaciji. Čeprav je TOZD sestavni del

podjetja, samostojno razpolaga z rezultati dela, t. j. samostojno usmerja doseženi dohodek, lahko pa se prek sporazuma z drugimi TOZD podredi tudi enotnemu izvajanju določenih oblik delitve ali financiranja. Ker v našem izrazoslovju obstoji vrsta pojmov, ki skušajo opredeliti neko organizacijsko obliko, bom skušal po svojem gledanju prikazati kje naj bi bilo mesto TOZD.

(Nadalj. na 2. strani)

Pridružujemo se pobudi Plamena s konkretnimi nalogami

Na skupni seji tovarniškega komiteja ZKS in predsedstva tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne, dne 15. junija 1972 ter na sestanku predsednikov sindikalnih odborov in sekretarjev osnovnih oddelkov ZKS Železarne, dne 16. junija 1972, smo obravnavali pobudo tovarne Plamen v Kropi o konkretni akciji za stabilizacijo našega gospodarstva in sprejeli naslednja stališča oziroma zaključke:

— Poziv in pobudo delovnega kolektiva tovarne Plamen v Kropi za povečanje naporov pri stabilizaciji našega gospodarstva v njeni ideji, ki je odraz visoke politične zavesti delovnih ljudi, pozdravljamo in odobravamo ter se ji pridružujemo s konkretnim akcijskim programom.

— Akcijski program, ki bo izdelan v posameznih sektorjih z navedbo konkretnih nalog in zadolžitve, mora vsebovati vse tiste specifične naloge, ki bodo kar najbolj neposredno povečale napore za doseganje planskih obveznosti, za večjo produktivnost posameznika in delovnega kolektiva kot celote, zmanjševale proizvodne stroške, vplivale na večji izvoz itd., kar vse naj bi bilo v končni fazi prispevek delovnega kolektiva k stabilizaciji celotnega našega gospodarstva.

— Naloge akcijskega programa morajo postati zavestna gibalna sila širokega stabilizacijskega gibanja od vodij delovnih skupin do glavnega direktorja Železarne in posameznega člana delovnega kolektiva.

— Politične organizacije v Železarni — ZKS — sindikat

— ZMS — morajo svoje politično-mobilizacijske napore usmeriti v to, da se vsi člani delovnega kolektiva vključijo v uresničevanje sprejetih nalog in tekoče spremljati uresničevanje operativnih programov na vseh nivojih organizacijske strukture Železarne.

— Sestavni del nalog oddelkov ZK v Železarni so tudi ugotovitve in naloge, ki jih je opredelila grupa za gospodarska vprašanja pri TK ZKS, ki v bistvu podpirajo sanacijske napore in prizadevanja za izboljšanje delovnih pogojev v Železarni.

— Napore pri uresničevanju sprejetih nalog delovnega kolektiva, kot prispevka k stabilizacijskim prizadevanjem, bo opredelila in dopolnila z dodatnimi nalogami julijska konferenca ZKS Železarne.

— Vsa prizadevanja in napore, ki bodo izhajali iz teh stališč in zaključkov naj prispevajo tudi h krepitvi in uveljavljanju delavskega razreda in delovnih ljudi v vseh družbeno-ekonomskih sferah življenja in dela.

Jesenice, dne 15.,
16. junija 1972

PREDSEDNIK REPUBLIKE

Beograd, 17. juna 1972.

RADNOM KOLEKTIVU
PREDUZEĆA "PLAMEN"

K R O P A

Najtoplije zahvaljujem na pismu kojim me obavještavate o vašoj odluci da dodatnim naporima svakog člana vašeg kolektiva doprinesete stabilizaciji privrede.

Drago mi je da je vaša inicijativa naišla na razumijevanje i podršku, jer je ona jedan od primjera kako se u ostvarivanju politike stabilizacije prelazi sa riječi na djela.

I vaša inicijativa pokazuje da je naša radnička klasa uvijek spremna da uloži maksimalne napore u cilju podizanja produktivnosti rada i povećanja proizvodnje. A to ujedno obavezuje i sve vanprivredne činioce da u realizaciji postavljenih ciljeva postupaju odgovorno i efikasno.

Istovremeno vam zahvaljujem na čestitkama i lijepim željama povodom mog rođendana.

Želim vam i ubuduće mnogo uspjeha u radu

T. Žuk

»Poslovanje tovarne je javno. Člani delovne skupnosti imajo pravico, da se kot nosilci delavskega samoupravljanja seznanijo z materialnim in finančnim stanjem, z izpolnjevanjem gospodarskega načrta, z uresničevanjem samoupravnih aktov, s sklepi samoupravnih organov, s poslovanjem obratov, delovnih enot, tovarne in združenega podjetja, pri čemer pa so dolžni varovati poslovne in druge tajne.« To je vsebovano v 235. členu statuta Železarn. Že uvodoma lahko ugotovimo, da so člani našega delovnega kolektiva o vsem tem prek različnih informacijskih medijev, ki so razviti v Železarni redno in dovolj posredno ali neposredno informirani. Najbolj masovna neposredna oblika informiranja so nedvomno sestanki delovnih skupin, ki vključujejo vse člane delovnega kolektiva, poleg drugih sej in sestankov, posvetovanj, razgovorov in predavanj, ne samo v okviru samoupravne strukture, temveč tudi v okviru družbeno političnih organizacij Železarn. Med posredne masovne oblike informiranja na prvo mesto sodi glasilo delovnega kolektiva Železar, poleg obvestil na oglasnih deskah, ki so v vseh obratih in drugih občasnih pisemnih informacij. Kljub taki razvejanosti pa nemalokrat slišimo pripombe posameznikov ali ugotovitve na različnih sestankih, da člani kolektiva niso dovolj informirani.

Take ugotovitve po upravičenih domnevah izhajajo bolj iz posledic premajhnega interesa, da bi bili delavci bolj informirani oziroma, da bi bolj koristili množico informacijskih medijev znotraj tovarne, poleg zunanjih, kamor uvrščamo tudi lokalni radio, pa tudi ostale posredne ali neposredne oblike informiranja v občini in republiške ter pokrajinske informativne medije. Morda bi ob trditvah o zadostni ali nezadostni informiranosti kolektiva, morali bolj upoštevati tudi, včasih zelo ozke individualne interese, ki se običajno omejujejo le na področje osebnega dohodka in delovne pogoje v okviru delovne skupine, ali kvečjemu obrata. Vzporedno s tem, pa seveda ni nič manj pomembno vprašanje, ali so v kolektivu razvite neposredne in posredne oblike informiranja dovolj učinkovite oziroma dovolj kvalitetne ter dovolj prilagojene poprečnemu izobrazbenemu nivoju delovnega kolektiva. Dejstvo je namreč, da član delovnega kolektiva mora imeti določeno količino znanja pa tudi razvito navajenost in interes za sprejemanje informacij. Kajti to zahteva poleg zainteresiranosti tudi določen osebni napor, da človek koncentrirano

Dovolj ali premalo informiranosti

lahko sledi razpravi ali razlagi ali v njej celo aktivno sodeluje, ali da v roke vzame časnik in posredovane informacije prebere. Navedel bi lahko množico primerov, ko so na sestankih delovnih skupin, ali posamezniki v javnih razpravah navajali, da o tem ali onem nič ne vedo oziroma niso bili informirani, pa so bila v dveh ali treh številkah Železarnja ista vprašanja tolmačena s strani individualnih izvršilnih organov ali strokovnih služb. Zani so celo primeri, da je bila informacija neposredno — ustno posredovana, pa ker posameznik ta čas ni bil miselno prisoten, ali je bil nezainteresiran, čez čas, ko je bilo o istem vprašanju govora v drugem organu, o tem ni ničesar vedel.

Pri vsem tem, je predvsem pomembno to, da je nezanimanje in nenavajenost delavcev na informiranost kot potrebo le relativna. Na interese in navade se da vplivati s psihološko dobro preštudiranimi metodami, oblikami in vsebino obveščanja. Razen tega pa se z organiziranimi prizadevanji lahko povečuje tudi količina znanja, ki je potrebna za sprejemanje informacij. Dobro organizacijsko razvite neposredne in posredne oblike obveščanja delovnega kolektiva Železarn, dajejo dovolj možnosti za kar najbolj popolno informiranost delavcev. Vprašanja, ki zaslužijo večjo pozornost strokovnih služb so predvsem: zadostna ali nedovoljna učinkovitost informiranja oziroma odzivnost, ki se kaže v zainteresiranosti — nezainteresiranosti in navajenosti — nenavajenosti sprejemanja informacij, o ustreznosti glede na poprečni izobrazbeni nivo delovnega kolektiva, oziroma kako ta nivo z organiziranimi prizadevanji dvigati.

Čeprav je informiranje le del procesa samoupravnega komuniciranja, pa je informiranje lahko zelo učinkovito sredstvo osveščanja delavca, da soddloča v procesu upravljanja podjetja. Ravno zato, bi morali vprašanje: dovolj ali premalo informiranosti, zamenjati z gornjimi vprašanji, jih strokovno ovrednotiti in se bolj poglobljeno lotiti psihologije informiranja, tako neposrednega kot posrednega. Pri vsem tem pa ravno današnji čas uveljavljanja večje vloge delavskega razreda in delovnega človeka oziroma uresničevanje ustavnih sprememb, zahteva, da neposredni proizvajalci ne bodo samo objekt informiranja, temveč vsak dan bolj aktivni subjekt.

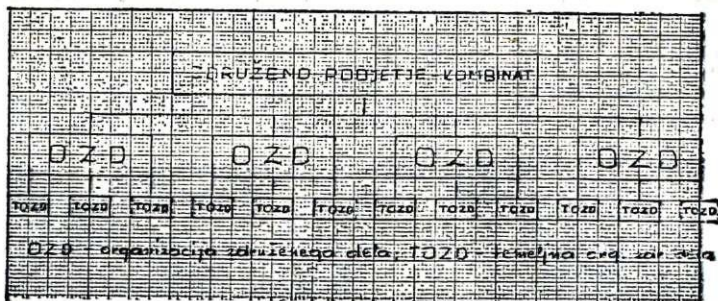
Napačno bi bilo, če bi iz vsega tega povzemali, da smo bili v Železarni do teh vprašanj brezbrizni ali malomarni. Obratno, ogromno je bilo narejenega za večjo in boljšo informiranost delovnega kolektiva. Sedanji čas le zahteva, da naredimo še korak naprej in vse razvite oblike informiranja kakovostno dvigamo še na višji nivo.

Temeljne organizacije združenega dela — da ali ne?

(Nadalj. s 1. str.)

Že sam naziv nam pove, da je to lahko samo temelji. niti

ne vrh niti sredina delovne organizacije. Običajna oblika povezave bi torej bila

Ustavna dopolnila se torej nanašajo na najmanjše dele delovnih organizacij, ki jih ne opredeljujejo niti po velikosti niti pomembnosti v tehnološkem postopku, pač pa kot edini pogoj postavljajo ugotavljanje ekonomskega učinka in njegovo priznanje na tržišču, bilo zunanjem ali internem, t. j. v okviru delovne organizacije. Z ustavnimi dopolnitvami je dana tudi možnost, da se vsaka izmed TOZD pod določenimi pogoji tudi osamosvoji in oblikuje v samostojno podjetje. Ker nimam namena posredovati v članku obilice samoupravnih pravic in načina uveljavljanja, ki jih vsebujejo navedena dopolnila, pač pa informirati bralce — Železarnja o načinu pristopa k temu vprašanju v Železarni Sisak, se bom omejil na podatke in informacije, ki so nam bile posredovane z dobro voljo vodstvenih organov tega podjetja na sestanku v dneh od 11.—15. junija. Omeniti moram, da je železarna Sisak trenutno izmed vseh železarn ekonomsko ena izmed najboljših »stoječih«, kar se odraža tudi v osebnem dohodku njihovih delavcev, ki je v poprečju že presegel mejo 2.000 din/osebo. Torej ni po sredi nikakršno »blefiranje«, pač pa posredovanje realne situacije, ki ima že v sedanji stopnji razvoja solidno ekonomsko osnovo.

Sledeč razvoju samoupravljanja v najožjih organizacijskih enotah, so v železarni Sisak že v letu 1969 izvedli obračun dohodka na ravni obratov z delno samostojno delitvijo ustvarjenih sredstev. Za takšen obračun morajo obstojati vsaj osnovni elementi: dohodek, stroški in ostanek dohodka kot razlika. Ugotavljanje dohodka se izvaja na ta način, da se proizvod ali usluga vsake organizacijske enote vrednoti z določeno ceno, ki vsebuje praviloma materialne stroške, amortizacijo, osebne dohodke in del »dobička«. Za vsak obrat je torej možno izračunati kakšen rezultat je dosegel. Če smatramo, da je s tem že izpolnjen pogoj, da takšna organizacijska enota lahko prikaže vrednost svojega dela na tržišču, bodisi zunanjem ali samo v okviru podjetja, potem ni ovire za proglasitev takšne enote za temeljno organizacijo združenega dela.

Takšen korak so v železarni Sisak napravili pred kratkim. Kolektivu je bil 15. maja predložen v razpravo

prednačrt predpisov, s katerim se predvideva v kombinatu 40 temeljnih organizacij združenega dela, z vsemi pravicami, ki jih takšnim organizacijam priznava predvsem XXI. in XXII. ustavno dopolnilo. Brez dvoma, da v podrobnosti takšnih pravic ne bo mogoče dosledno koristiti, saj je njihov obseg zelo širok, vendar je s tem prvi korak izvršen. Zakon tudi ne predpisuje kakšna naj bo organizacijska oblika, kdo naj takšno enoto vodi v upravnem ali samoupravnem smislu. Po sedanjem prednačrtu je organ samoupravljanja delavski svet, izvršilni organ pa poslovni odbor in glavni organizator dela (direktor). Če bo organizacija s 40 delavskimi sveti in 40 direktorji, poleg glavnega direktorja kombinata in sedmih pomočnikov ustrezala sedanji stopnji razvoja, bo pač pokazal čas. Dejstvo je, da je železarna Sisak eno izmed prvih pod-

Adjustaža bluming

V četrtek, 8. junija, je bila v prostorih valjarne Bela 4. redna seja sindikalnega odbora adjustaže bluming. Predsednik Miha Hostnik je predlagal tri točke dnevnega reda. Dogovorili so se, da bodo že v teh dneh sklicali razgovor z mladimi sodelavci in nanj povabili tudi predsednika TK ZM Železarn, tov. Jasniča, ki naj bi povedal nekaj več o sedanjih nalogah mladinske organizacije. Takoj zatem pa bi organizirali mladinsko konferenco v obratu in začeli z delom.

Nepotrebno onesnaženje

Vsem je dobro znan prehod med konstrukcijsko delavnico in žebljarno, še prav posebno pa delavcem, ki dnevno hodijo mimo, ali delajo v neposredni bližini. Le-ti so večkrat deležni prhe umazanega žaganja, ki se vsipa iz žebljarne oziroma zbirnih silosov, kjer se nabira žaganje od čiščenja žebeljev.

Večletna neprijetnost razburja mimoidoče, ki kdaj pa kdaj nepričakovano dobijo v oči, na glavo, ali za vrat prho umazanega žaganja. Upravičeno se jezijo na nekoga, ki bi moral odstraniti ali preprečiti to neprijetnost. Poleg oblakov žaganja, so tu še oblaki prahu, ki ga dvigajo cestna vozila. Vprašanje je, koliko časa bo vzdržala ka-

jetij, ki je brez pridržka za dovoljlo tudi političnim težnjam, ki jih ustavna dopolnila brez dvoma zasledujejo. S tem pa je podjetje dobilo tudi polno priznanje družbeno, političnih organov, kar daje brez dvoma še večjo spodbudo za izvršeni korak. Podrobnosti novega načina poslovanja, medsebojni odnosi, zadovoljevanje skupnih interesov itd. se bodo v bodoče urejale s posebnimi sporazumi, dogovori in usklajevanjem stališč. Trenutno je v razpravi poleg odločbe o organiziranju TOZD, še samoupravni sporazum o združevanju TOZD v metalurški kombinat železarn Sisak in temu ustrezen statut. Po poteku sedanje razprave ni bojazni, da bi člani kolektiva takšne organizacijske oblike ne sprejeli.

Kaj torej pri nas. Ne bi mogel trditi, da zaostajamo v tehničnem pogledu glede ugotavljanja rezultatov, saj imamo že nekaj časa vključeno v to področje elektroniko. Ali zaradi podrobnosti, ki jih včasih ne moremo reševati (enako kot tudi drugi ne) ne upamo reševati tudi bistva? Vsekakor čas nas priganja, da tudi o tem razmislimo. S to informacijo ne mislim vsiljevati ali propagirati kakršnekoli enake rešitve. Zavedam se, da je vsaka reorganizacija izredno občutljiva zadeva in da ne živimo v pogojih, kjer bi se za kolektiv življenjsko važne rešitve lahko enostavno kopirale. S. M.

V teku so priprave za izvedbo izleta. Glede izleta so mnenja v kolektivu različna. Sindikalni odbor se zavzema, da bi imeli tudi glede tega enotna stališča in predlaga, da bi odobrili 25,00 dinarjev na člana kolektiva. Precej kritičnih pripomb je bilo v zadnjem času zaradi higienskih prostorov. Delavci, zaposleni v obratu bluming so precej oddaljeni od garderob, delajo pa tudi v vročini in hoja do garderob tudi ogroža zdravje. Sindikalna organizacija se zavzema za učinkovito reševanje tega problema.

nalizacija, ki mora požirati vse to ob deževnem vremenu. Plast mastnega žaganja prekriva tudi sosednje strehe in zelo malo je potrebno, da pride do požara.

Koristniki tega prehoda upravičeno zahtevajo, da se odstrani to nevarnost, ki ni nepoznana. Služba za varstvo pri delu pa naj primerno ukrepa in kontrolira, če se izvajajo ukrepi za preprečevanje tega. Za odstranitev prašenja z mastnim žaganjem bodo hvaležni cestni delavci, ki morajo pometati to nepotrebno onesnaženje, še bolj pa vsakodnevni, večkratni uporabniki tega prehoda in sodelavci v bližnjih delavnicah.

K. P.

Pris
biliz
lani
kaku
znaj
skuj
vali

Al
naši
stoi
in r
pog
toši
usp
mo
lavc
prvi
žice
pro
NE
klju
MIC
reko
pro
žice
pre
pre
kov
dar
I
vod
s
CE
LO
JEM
TO
KO
SE
va,
obr
in
in
pol
šav
ira
v s
in
hra
iz
šav
seg
lah
val
ne
C
ki
ino
rat
I
blu
DI
opa
zas
goi
AL
žu
la,
la
gaj
bo
203
JA
RE
SA
tov
cia
na
goi
luž
po
tel
pru
ko
TI
ne
sel
pru
ko
hla
šav
ob
no
NI
vil

Vedno večji prihranki in koristi

Prispevek avtorjev izboljševalnih predlogov k sanaciji in stabilizaciji je v naši železarni v letu 1970 presegel 2.149.700,00 din, lani pa je ta letni prihranek znašal 2.115.207,10 din. To je vse-kakor velik, lep in pomemben prispevek, ki zasluži vse priznanje in pohvalo. Iznajditelji, novatorji in racionalizatorji so skupaj z avtorji malih in koristnih obratnih izboljšav prispevali velik delež k poslovnim rezultatom kolektiva.

Aktivnost in prizadevnost naših novatorjev se veča in stopnjuje iz leta v leto. Lepe in razveseljive uspehe v tem pogledu dosegamo tudi v letošnjem letu. Med najbolj uspešnimi novatorji zasledimo višjega strokovnega sodelavca ANTONA GROSLJA, prvega asistenta v valjarni žice FRANCA RAVNIKARJA, programerja remontov JANEZA KOVACA in vodja ključavničarjev ALOJZA KOMICA, ki so uspešno izvedli rekonstrukcijo krožnih vodil proge 270 Ø v novi valjarni žice na Beli. Izboljševalni predlog šte. 2030 izkazuje prek 373.000,00 din prihrankov in koristi za naše gospodarstvo.

Inženir JANEZ FALETIC, vodja žerjavnega oddelka se s svojimi sodelavci FRANCEM PRETNARJEM, KARLOM POGACARJEM, MITJEM KLINARJEM, JOŽETOM MIRTICEM, ANTONOM KOBLEKJEM in VINKOM SELJAKOM trudi in prizadeva, da bi izboljšal nemoteno obratovanje mnogih starih in novih žerjavov in ključavnic in važnih obratov. Našteti so poleg drugih manjših izboljšav, obnovili ali rekonstruirali klesčni žerjav 1. in 11. v stripier hali valjarne Bela in polipni žerjav Sava. Prihranki in koristi, ki izvirajo iz teh dveh tehničnih izboljšav šte. 2009 in 2010, presegajo 300.000,00 din. Tako bi lahko še naštevali izboljševalne predloge in prizadevanje ter uspešne avtorje.

Omenimo še nekaj ostalih, ki so motor in gonilna sila inovacijske aktivnosti v obratih naše železarne.

Dežurni ključavničar na blumingu v valjarni Bela RUDI ROBIČ je po večletnem opazovanju znatno odpravil zastoje na hidravliki tega pogona. Skupaj s sodelavcem ALOJZEM SMOLEJEM, dežurnim ključavničarjem štekla, sta z izboljšavo preprečila kvare in zastoje, ki presegajo 150.000,00 din. Avtorji izboljševalnega predloga št. 2037 LEON RAVNIK, FLORIJAN MLAKAR, KAREL MERBARIČ in dipl. inž. LEON MERBARIČ iz predelovalnih obratov, so uspešno in samoiniciativno rekonstruirali vrtilna sidra s katerimi so omogočili boljšo organizacijo pri luženju toplo valjane žice in povečali proizvodnjo. Tudi ta tehnična izboljšava izkazuje prek 100.000,00 din prihrankov. JAKOB ARH in MARTIN JAN iz oddelka gradbenega vzdrževanja, sta domiselno in samoiniciativno popravila in usposobila črpalko za lužino v žičarni in hladni valjarni in s to izboljšavo omogočila nemoteno obratovanje lužilnice. Popolnoma dotrajana črpalka tipa NPS firme Ochsner po popravilu že 25 mesecev nemoteno

obratuje v vsesplošno zadovoljstvo žičarjev in lužilcev.

Pri vseh teh koristnih predlogih je na žalost, zaradi nepopolnih podatkov in analiz koristi in prihrankov, le težko priznati in izplačati najbolj objektivne in upravičene odškodnine. Mnenja računovodskih, knjigovodskih ter ekonomskih služb, so večkrat bistveno drugačne od strokovno-tehničnih podatkov, zato komisije za racionalizacije in novatorstvo pri svetih delovnih enot, le težko določijo upravičene in spodbudne odškodnine prizadevnim in uspešnim avtorjem. Isto velja za odbor za izume in racionalizacije pri DS Železarne.

Komisija za racionalizacije in novatorstvo pri svetu DETALILNIC je na svoji 6. seji, dne 14. t. m., na osnovi tehničnih poročil in priporočil pristojnih strokovnih služb obravnavala tri večvredne tehnične izboljšave, ki so bile izvedene v zadnjem, času in predložene v oceno in nagraditev.

IVAN BUCEK iz strojnih delavnic in STANE TORKAR, referent za remonte, sta izboljšala kladiwa za udarni granulator za potrebe kamnoloma. Izboljševalni predlog šte. 2040 sta avtorja domiselno po večletnih preizkusih in naporih odlično izvedla in ugotovila, da je najbolj ustrezen material Č 1730, ki zagotavlja daljšo dobo trajanja in nemoteno obratovanje granulatorja in s tem proizvodnje apnenca za potrebe talilnic. Kljub dobri izvedbi pa avtorja nista dovolj poskrbela za nujno potrebne rezervne dele in nova kladiwa iz tega materiala. Zaradi slabe proizvodnje ap-

nenca in zastoja granulatorja, se je občutno povečala poraba koksa na plavžih v vrednosti 383.292,00 din. Po večletni uporabi novih kladiw za granulator iz materiala Č 1730, ko bo pokrita nastala izguba zaradi večje uporabe koksa, sta avtorja tehnične izboljšave upravičena do spodbudne odškodnine na osnovi ugotovljenih in potrjenih prihrankov.

JOŽE URH, delovodja ključavničarjev in FRIDERIK MERTELJ sta usposobila že odpisano stružnico Hasse Wrede za potrebe elektrojeklarne, za struženje grafitnih elektrod. Člani komisije nikakor niso mogli dokončno oceniti odlično izvedeno izboljšavo, ki izkazuje 250.000,00 din prihrankov in koristi ker še niso ugotovljeni vsi avtorji, ki so sodelovali pri dokončnem popravilu dotrajane in že odpisane stružnice.

Izboljševalni predlog šte. 2055, avtorjev JOŽA ULČARJA, tehnologa jeklarne in STEFANA ŠČERBIČA, delovodje ponvičarskih zidarjev — nova klemenolit ponvičarska opeka, zasluži vse priznanje in izkazuje za talilnice prek 680.000,00 din letnih prihrankov. Avtorja sta bila iniciatorja in gonilna sila pri iskanju ustrezne opeke za obzidavo talilniških ponvic. Poraba opeke in vzdržnost ponvic se je bistveno izboljšala. Člani komisije za racionalizacije in novatorstvo DETALILNIC, pa kljub izčrpnim poročilom in ocenam ter priporočilom avtorja niso mogli nagraditi, ker je pri iskanju najboljše rešitve večletnega problema sodelovalo več avtorjev podjetij in institutov. Ko bodo znani prispevki in delež vseh avtorjev, bo predlog ponovno obravnavan in nagrajen. Nedvomno pa nosita oba avtorja levji delež pri doseženem uspehu in zato sta tudi upravičena do odškodnine na osnovi izračunanih, overovljenih in potrjenih prihrankov in koristi.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Dežurna služba

	Telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 24. junija:		
inž. Ladislav SKETA, plavž	340	81413
NEDELJA, 25. junija:		
Zvonimir LABURA, žebeljarna	738	749
PONEDELJEK, 26. junija:		
Edvard CENCEK, TSV	548	727
TOREK, 27. junija:		
inž. Vlado SENCAR, valj. Bela	850	81892
SREDA, 28. junija:		
inž. Stanislav ČOP, talilnice	328	76538
ČETRTEK, 29. junija:		
Teodor OKROŽNIK, gradb. vzdrževanje	577	81327
PETEK, 30. junija:		
inž. Alojz KALAN, martinarna	360	81726

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

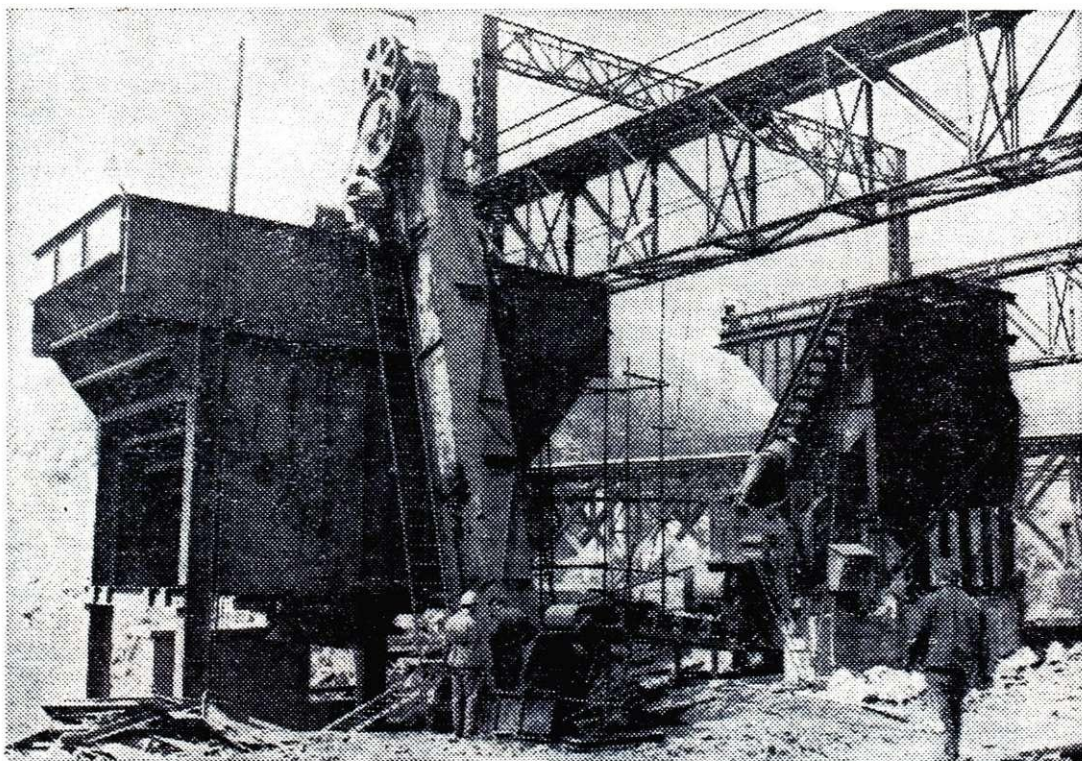
10. seja komisije za prošnje, pritožbe in socialna vprašanja

Na zadnji seji komisije za prošnje, pritožbe in socialna vprašanja pri TO OO sindikata Železarne, ki ji je predsedoval Zdravko Pogačnik, so obravnavali 16 prošelj naših sodelavcev za dodelitev denarne pomoči. Večino prošelj je komisija ugodno rešila.

V drugem delu seje pa so obširno obravnavali oziroma govorili o urejanju pravic iz invalidskega, pokojninskega zavarovanja naših delavcev. Predsednik komisije je pojasnil, kako je bil realiziran sklep seje TO OO sindikata Železarne glede ureditve izplačevanja nadomestil osebnih dohodkov delovnim invalidom. Na predlog predsednika TO OO sindikata Železarne je socialno zdravstvena služba napravila seznam invalidov, ki že dalj časa čaka-

jo na določbo o nadomestilu. O teh problemih so že v aprilu razpravljali na kadrovskem sektorju s predstavnikmi direkcije skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja v SRS. Ker sedanji postopek ni več vzdržan, so se dogovorili, da bo Železarna s 1. julijem imela več pravic za reševanje teh problemov. Tako naj bi Železarna sama določila in izplačala zaposlenemu delovnemu invalidu akontacijo na nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu. Prav tako Železarna sama določi, odmeri in nakazuje ter izplačuje nadomestilo hkrati z osebnim dohodkom. Železarna naj bi začela odmerjati in izplačevati nadomestila v avgustu 1972. Tako bo rešenih precej nevšečnosti s tega področja.

Na seji komisije je bilo pojasnjeno, da bodo na izpostavi KZSZ na Jesenicah zaposleni delavci reševali zadeve s področja invalidskega zavarovanja in posredovali vsa potrebna pojasnila in nudili usluge. Vse kaže, da bo izpostava PIZ formirana s 1. januarjem 1973. Še vedno pa so problemi upokojujencev, zlasti invalidskih, ki takoj pocieni invalidnosti I. kategorije prekinejo delovno razmerje. Postopek za ureditev zavarovalne dobe in izračun osebnega dohodka, ki služi za odmero pokojnine traja tudi šest mesecev, medtem pa upokojujenci nimajo sredstev za preživljanje družine. Problem naj bi rešili tako da bi Železarna v dogovoru s skupnostjo pokojninskega in invalidskega zavarovanja izplačala tem upokojujencem ustrezno akontacijo, ki bi jo obračunali ob prvem nakazilu pokojnine, ki naj bi bila nakazana Železarni. Člani komisije so se s takim predlogom strinjali in ob koncu seje sprejeli dva sklepa.

Del nove naprave za pripravo kosovne žilindre

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Aktiv ZM v delovni organizaciji

(Nadaljevanje)

SPREMEMBE V KVALIF. STRUKT. ZAPOSLENIH

V svetovnem merilu se kažejo zelo močne tendence zmanjševanja potreb po nekvalificiranem delu in povečanju potreb po kvalificiranem delu — poklici širokega profila.

Po nekaterih primerjavah so v klasični mehanizaciji predstavljeni nekvalificirani in priučeni delavci 35 % vseh zaposlenih. V avtomatski proizvodnji teh profilov ni več, in predstavljajo ljudje s srednjo in visoko izobrazbo nad 90 % vseh zaposlenih (M. Pečujlić: »Prihodnost, ki se je začela«).

Takšne tendence imajo svoje posledice tudi v večjem interesu mladine za izobraževanje. V ZDA je vpisanih na univerze nad 40 % mladih ene generacije, v SZ nad 24 %. V evropskih državah se ta odsotnost giblje od 4 do 16 % (J. J. Schreiber: Ameriško izzivanje). Po nekaterih ocenah postaja prav premajhna ekspanzija na področju izobraževanja v Evropi zarisalni faktor hitrejšega prodora znatnosti in s tem gospodarske ekspanzije.

Zanimivo je tudi to, da se močno uveljavlja potreba po stalnem izobraževanju ob delu. Ljudje se morajo v času svoje delovne dobe večkrat specializirati in svoje znanje nenehno izpopolnjevati ob delu. To je objektivna zahteva sodobne tehnologije in organizacije dela. Poleg rednega sistema izobraževanja postaja torej odločilnega pomena sistematično izobraževanje ob delu.

Izkušnje v svetu kažejo, da se ljudje širokega profila — poklica (poklicna, srednja, višja in visoka izobrazba) veliko lažje prilagodijo novim potrebam tehnologije, ker se lahko specializirajo zdaj v to, drugič v drugo delovno področje, da pa so težave pri nekvalificiranih in priučeni delavcih.

Očitno je torej, da prizadevanja na področju izobraževanja v svetovnem merilu zaostajajo za resničnimi potrebami sodobne industrijske proizvodnje in ne obratno, kot se pri nas včasih sliši, da je že tako preveč izobraženih ljudi.

Če poskušamo ugotoviti, kako objektivno lahko najbolj podpira zmago znanstvene revolucije in večjega uveljavljanja človeka, lahko brez pridržkov trdimo, da je to mladina. Zato, ker je objektivno manj obremenjena s starim načinom proizvodnje in s staro miselnostjo in ker lahko edino v tem vidi možnosti, da se v družbi uveljavi s svojim znanjem in delovno ustvarjalnostjo. Vse oblike monopolov oblasti in odločanja mladino vedno potiskajo na stranski tir. Od tod tudi številna protestna gibanja mladine in študentov v svetu.

V ČEM SO PREDNOSTI NAŠE DRUŽBE

S tem, ko postaja znanje — človeški faktor — odločilnega pomena za gospodarsko rast, se odpirajo večje možnosti tudi majhnim narodom, ki nimajo primerjalnih prednosti v surovinski bazi in velikem kapitalu. V naši družbi je nekaj idealnih pogojev, da na tem področju storimo radikalne korake. Že sama ustava in celoten družbeno-političen sistem temelji na iniciativi človeka in njegovi ustvarjalnosti. V ustavi je zapisano, da le delo in uspehi dela določajo človekov materialni in družbeni položaj. Naša družba postaja čedalje bolj odprta in demokratična skupnost. Z gospodarsko in družbeno reformo smo še posebej spodbudili naše vključevanje v mednarodno delitev dela. Prizadevamo si, da bi vsi dosežki moderne znanosti in tehnologije v svetu naleteli na ugodna tla pri nas.

V družbenih odnosih dosledno razvijamo samoupravljalnost, tako na mikro kot na makro nivoju. Delovni ljudje postajajo resnični subjekt gospodarskih in družbenih odločitev. Na prvo mesto postavljamo iniciativo človeka in njegovo ustvarjalnost.

Da je usmeritev k izgradnji samoupravne družbe pravilna, potrjuje tudi čedalje večji interes znanstvenih in drugih krogov v inozemstvu za proučevanje našega modela samoupravljanja. K temu jih silijo protislovja, ki se kažejo v družbah, kjer vlada monopol kapitala, tehnologije in birokracije.

(Se nadaljuje)

Proslava 30-letnice ustanovitve slovenske partizanske vojske

Malo je bilo v naši deželi tako pomembnih odločitev, trenutkov in dejanj, ki so tako bistveno vplivali na razvoj in bodočnost slovenskega naroda kot pred tridesetimi leti ustanovitev prvih večjih partizanskih enot. Le-te so po

vseh mednarodnih pravilih predstavljale ljudsko armado slovenskega naroda, ki je bil dvanajst stoletij brez svoje, ljudske vojske, od tistega leta dalje, ko je Karantanija izgubila svojo svobodo. Pred tridesetimi leti se je stoletja tlačen narod združil v večje partizanske enote in postal na bojišču enakovreden bojevnik proti odlično organiziranemu in oboroženemu, izvežbanemu stroju nemške armade. In le tri leta za tem je slovenska vojska pregnala iz dežele zadnjega vojaka te »nepremagljive« armade.

To je polpretekla zgodovina slovenskega naroda, ki se ne izgublja in pozablja. Predvsem mladi pozabljamo nekatere podatke, imena, letnice in podobno, vse bolj pa se zavedamo vrednot in ciljev teh trenutkov, osvajamo moralne norme, vzgajamo tovarištvo, humanost, enakost in vse vrednote, ki so bile osnova za medsebojne odnose že pred tridesetimi leti.

Družba in skupaj z njo mladi, ne moremo mimo te obletnice le mimogrede. Želimo jo svečano proslaviti in se ob tem spomniti tudi vsega, kar smo zgradili in storili v teh tridesetih letih, pri tem pa že hkrati mislimo na to, kar je pred nami. Tisto pred tridesetimi leti je bilo le začetek borbe, ki traja še danes.

Republiška proslava je razdeljena na dva dela. Prvega sestavljajo pohodi po poteh osvoboditve; vse občinske organizacije Zveze mladine v Sloveniji bodo v sodelovanju z borci, rezervnimi starešinami, taborniki, planinci, pripadniki JLA in pionirji, organizirali pohode po poteh domičilnih enot. Pohodi bodo v dneh od 30. junija do 4. julija.

Tega dne bo v Zadobrovi pri Ljubljani drugi del proslave pod naslovom »Domovina, ti si moja svoboda!« Na prireditvi se bo zbralo čez 70.000 mladih, borcev, aktivistov in ostalih, prišli bodo tudi vsi mladi, ki bodo sodelovali na pohodih širom Slovenije. Na proslavi, ki se bo začela ob 10. uri, bo govoril član sveta federacije, tovariš Edvard Kardelj.

V naši občini potekajo priprave na proslavo že dlje časa. Občinska konferenca ZMS bo v sodelovanju s taborniki, planinci, graničarji in borci organizirala 2. julija enodnevni pohod po poteh Cankarjevega bataljona.

Udeleženci pohoda se bodo zjutraj zbrali pri Valvasorjevi koči, kjer je bil pred leti ustanovljen Cankarjev bataljon. Po krajši proslavi bo odred prejel svojo zastavo in krenil na pot v Završnico h grobu sekretarja CK SKOJ, Dragoljuba Milovanovića, nato v Doslovce in iz Doslovč v Žirovnico, kjer bodo ob 11. uri odkrili na poslopju železniške postaje spominsko ploščo v spomin na akcijo, ki je bila septembra 1942. Takrat so borci Cankarjevega bataljona že tretjič izvedli diverzantsko akcijo in s požigom postajnega poslopja in uničenjem naprav, za nekaj časa onemogočili redno oskrbo nemških okupacijskih enot. Od tam bodo udeleženci pohoda krenili v Meste, kjer bo ob spomenikih padlih talcev krajša svečanost s položitvijo venca. Mladi bodo nadaljevali pot na Blejsko Dobravo, od tam na Poljane, kjer bo prav tako krajša proslava, po njej bodo krenili na Obranco, kjer bo ob spomeniku partizanski miting, zatem si bodo ogledali še partizansko bolnico na Mežaklji.

Na dan borca, 4. julija zjutraj ob 7. uri, se bodo udeleženci pohoda ponovno zbrali na železniški postaji ter skupaj z ostalimi občani odpeljali s posebnim vlakom v Zadobrovo na osrednjo republiško proslavo.

Po vsej Sloveniji vlada izredno zanimanje za to proslavo, zato tudi v naši občini računamo na dobro udeležbo tako mladih kot ostalih občanov, predvsem borcev in aktivistov.

Zaključna prireditev osmošolcev

Na osnovni šoli Tone Čufar smo imeli učenci obeh osmih razredov 20. junija zaključno prireditev ob koncu šolskega leta.

Razrednika Jaka Klinar in Janez Svoltjšak sta nam spregovorila nekaj spodbudnih besed za življenje. Ravnateljica Ilika Smid je nato odličnjakom podelila značke in knjižne nagrade. Razdelila je tudi srebrna in bronasta Vegova priznanja. Dobili so jih učenci, ki so se dobro uvrstili na šolskem oziroma občinskem tekmovanju mladih matematikov. Nekateri učenci so bili nagrajeni s pohvalami. Prejeli so jih za dober uspeh v šoli, za vzorno vedenje, za udejstvovanje v športu, na literarnem področju, pri kovinski zadrugi pa še za dobro uvrstitev na prometnem tekmovanju.

Zatem smo se pozabavali ob poslušanju gramofonskih plošč. Nato so se naša pota, po katerih smo skupaj hodili osem let razšla na več strani — v poklicne šole, gimnazije ... Na življenje v osemletki, na učiteljski zbor, na šolce pa nam bodo ostali lepi spomini.

Bogdan Bricej

Volitve leta 1973 — pomembna družbeno-akcija — ob kateri Zveza mladine ne more stati ob strani

Pred dnevi je bil v Bohinju dvodnevni seminar republiške konference Zveze mladine, ki so se ga udeležili predsedniki in sekretarji občinskih organizacij, člani republiškega predsedstva in konference.

Seminar je bil v bistvu delovni dogovor med občinskimi organizacijami za skupne naloge v poletnih mesecih in za kasnejše obdobje ter za nekatere manifestacije.

Večino pozornosti so posvetili pripravam na volitve leta 1973. Uvod k tej temi je podal Vlado Beznik, podpredsednik republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva. Poudaril je, da so volitve izredno pomembna politična akcija, ki zahteva organizirane priprave vseh družbenih dejavnikov, tudi Zveze mladine.

Prva faza priprav na volitve je pravzaprav že stekla, saj so v nekaterih slovenskih občinah že začeli z evidentiranjem kandidatov za vse družbene funkcije, ne le za odbornike in poslance, oziroma delegate. Zaključek te faze bo v jesenskem obdobju, ko bo dan v razpravo osnutek drugega dela ustavnih sprememb, ki bo zajemal tudi dogovor o politični osnovi volitev. Nov skupščinski in volilni sistem bosta omogočila uvedbo delegatskega sistema, ki bo v marsičem prispeval k razvoju samoupravnega organiziranja in odnosov tudi v bazi, to je v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. Ena od pomembnih dejstev pri tem je, da bo delegatski sistem omogočil interesno zastopnost v vseh organih, s tem bosta enakopravno zastopani dve doslej vedno zanemarjeni strukturi, ženske in mladi proizvajalci.

Za primer naj navedem, da je v naši družbi 42 % aktivnega ženskega prebivalstva, v vseh predstavniških organih jih je le okrog 11 %, mladi proizvajalci predstavljajo 32 % aktivnega prebivalstva, v organih je tadel zastopan le s slabimi 6 %. Pri volitvah bodo spremembe tudi v načinu kandidiranja, poudarjen bo kadrovski vidik, ki je bil doslej preveč enostranski, kljub temu pa bomo lahko uporabili vse dosedanje pozitivne izkušnje.

V razpravi so mladi poudarili, da so volitve ena bistvenih nalog Zveze mladine v tem obdobju, da se moramo tudi mladi takoj vključiti v vse priprave in prispevati svoj delež tako k političnim pripravam na volitve kot tudi k njihovi izvedbi.

13

Predsednik je skilil red seja za obdobje vodov, cijo o venske

Posledice obdobja bil zadnjo vajo likvidno rem pima za manjke raznih nem o tetnega legur Pri bl doseže tu pa kar sn to po pod p hkrati največ hodki njo in vendar polnim proizvod tudi o

Vzel cijo o vode o pombo preseče upošte ja in navede

3. INS z reitavce opoz vklju pom insta later

I pred ali s siste višje ter p je fi ali č mor na p da t nili vajo vsa

9. STA sest stva enot spre

V v pu vod

Samoupravni organi v preteklem tednu

13. seja odbora za poslovno politiko

Predsednik odbora za poslovno politiko dipl. inž. Vito Gričar je sklical 13. sejo odbora v torek, 13. junija 1972. Za dnevni red se je predlagal pregled poslovnega rezultata v aprilu in za obdobje januar — maj, informacijo o novih cenah proizvodov črne metalurgije, plan deblokade žiro računa, informacija o poslovanju Železarne v okviru združenega podjetja Slovenske železarne ter reševanje tekočih zadev.

Poslovni rezultat zlasti za obdobje januar — maj je bil zadovoljiv glede na devalvacijo dinarja in zelo težko likvidnostno stanje v katerem posluje Železarna, kar ima za posledico veliko pomanjkanje rezervnih delov, raznih surovin v elektrodnem obratu, elektrod, kvalitetnega starega železa in fero legur za električne peči itn. Pri blagovni proizvodnji je dosežen plan, pri asortimentu pa nismo dosegli tistega kar smo pričakovali in je zato poprečna prodajna cena pod planirano. To pa je hkrati trenutno tudi naša največja slabost. Osebnih dohodki so skladni s proizvodnjo in finančno realizacijo, vendar je treba težiti, da izpolnimo povečan program proizvodnje v juniju in s tem tudi osebne dohodke.

Vzeli so na znanje informacijo o novih cenah za proizvode črne metalurgije s pripombo, da te ne bi smele preseči cen, ki jih dobimo z upoštevanjem paritete dinarja in zatečenih cen v deželah navedenih v mehanizmu in

da se skuša doseči diferencialne cene za očitne disproporce (dinamo trakovi in kvalitetna žica).

Obpravnavali so plan deblokade žiro računa, in ugotovili, da smo z dosedanjimi akcijami za deblokado bistveno povečali realizacijo, nismo pa dosegli deblokade, ker blokada ni naraščala v absolutnem znesku, čeprav nas v zadnjih dveh letih že v celoti bremenijo anuitete rekonstrukcije Železarne in anuitete sanacijskega kredita in ker je relativna udeležba blokade Železarne v primerjavi s celotno v SRS izredno padla. Sklenili so, da je treba za izboljšanje likvidnosti Železarne sprejeti nov cikel kompleksnih nalog, ki morajo na vseh štirih osnovnih področjih dela (nabava, proizvodnja, prodaja in finance) in na vseh virih sredstev delovati v smeri še večjega priliva sredstev na žiro račun in s tem odpraviti blokado žiro računa. Odločili so se za te le osnovne smeri delovanja:

— Pri problematiki plačevanja kupcev sedanjo obliko razširiti. Selektivnost kupcev mora biti utemeljena z njihovo pripravljenostjo avansiranja nabave.

— Zaloge izdelkov razredov 3, 5 in 6 ne smejo presegati stanja na dan 1. januarja 1972.

— Velike notranje rezerve se mora izkoristiti pri nabavi surovin in rezervnih delov.

— Povečati izvoz, ker je eden najbolj zanesljivih virov likvidnih sredstev.

— Doseči odlog anuitet sredstev federacije, ki so bila prenešana na republike, ker bi to bila za nas velika pomoč.

— Zagotoviti je treba povečanje kreditov za obratna sredstva tudi s pomočjo republiških sredstev.

V nadaljevanju seje so sprejeli informacijo glavnega direktorja o poslovanju Železarne v okviru združenega podjetja Slovenske železarne, na katero pa niso imeli nobenih pripomb. Nato so rešili še en pripis razlike, ki je nastala pri uvozu jedavca za železarno Nikšič ter reklamacijo firme H. Schmidt zaradi krive in valovite debele pločevine, ki jo je Železarna dobavila tej zahodnonemški firmi.

7. seja komisije za proizvodnjo v valjarni Bela

V torek, 13. junija, je bila v prostorih valjarne Bela 7. seja komisije za proizvodnjo pri svetu DE valjarne Bela.

Ob pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so bili sklepi izpolnjeni, v veljavi pa ostane le drugi sklep, ki govori o zalogi hladnega vložka, ki še ni zmanjšana.

Članj komisije so bili seznanjeni s številčnimi podatki o izpolnjevanju proizvodnega načrta v vseh oddelkih valjarne Bela, v valjarni žice, profilarni in v valjarni profilov. Komisija je ugotovila, da je delovna enota valjarne Bela v glavnem program za maj izpolnila. Težave so imeli v profilarni zaradi kasnejšega obratovanja stroja šte. 3 in okvar na oblikovalni liniji Rossi, ter zaradi pomanjkanja naročil po količini in asortimentu.

Komisiji so bili posredovani tudi podatki o planu za

junij, ki ga bodo z dobrim delom in brez večjih okvar tudi izpolnili. Težave imajo na liniji rezanja in pri odpravi pločevine zunanjim naročnikom.

Komisija je naročila obratovodstvu profilarne in prodajnemu oddelku naj poskrbita za naročila za oblikovalno progo Rossi, ki morajo biti zaradi velike zmogljivosti stroja tudi večja.

Šef delovne enote inž. Perne je posredoval informacijo o izgradnji Bronxovih škarij, ki bodo začele poizkusno obratovati. Na škarijah bodo kolobar razrezali po dolžini na kolobarje manjših širin in zato ne bo treba v prihodnje valjati ozkih travok. Tako se bo povečala zmogljivost štekla, po drugi strani pa bo tudi manjša obraba valjev ter boljša oskrba drugih obratov.

32. seja odbora za plan in finance

Na 32. seji odbora za plan in finance, ki jo je predsednik odbora dipl. inž. Janez Komel sklical v sredo, 14. junija 1972, so obravnavali poročilo direktorja za proizvodnjo o proizvodnji v maju in o uspehih proizvodnje v I. dekadi junija.

V maju ni bila dosežena planirana proizvodnja predvsem zaradi večjih okvar v valjarni žice in na šteklu. Skupna proizvodnja je dosežena 94,8 %, blagovna 94 %, odprava pa le 92,9 %. V maju so odpravili 27.714 ton blaga in s tem dosegli 101.563.933 dinarjev finančne realizacije.

Tudi uspehi I. dekade junija niso zadovoljivi, zaradi povečane medfazne proizvodnje, ker se je pokvarila regulaci-

ja valjev na šteklu in X-ray, ker so nastale težave pri luženju v hladni valjarni zaradi pomanjkanja jermenov za bobnasto lužilno napravo in ker so obrati vezani na proizvodnjo valjarne žice ki je bila v remontu, bili prosti v soboto, 3. junija, katera je bila sicer delovna. Skupna proizvodnja v tej dekadi je dosežena 89,2 %, blagovna 76,1 %, odprava pa le 73,2 %.

Sestanki delovnih skupin

3. 6. — STROJNO VZDRŽEVANJE — VARIL — INSTALACIJSKA DELAVNICA — Seznanjeni so bili z remontom valjarne žice, posamezne skupine delavcev pa s konkretnimi nalogami. Obenem so bili opozorjeni, da za opravljeno delo odgovarjajo vključno s preizkusi naprav. Težave imajo zaradi pomanjkanja kvalificiranih in visokokvalificiranih instalaterjev, saj imajo na razpolago samo 23 instalaterjev in so jih 10 odredili v valjarno žico.

Imeli so pripombe zaradi sedanjega načina napredovanja, do katerega pride šele ob upokožitvi ali smrti sodelavca. Zavzemali so se za spremembo sistema tako, da bi dali možnost napredovanja v višjo skupino na osnovi delovnih let in izkušenj ter pridnosti. Zaradi tega sistema napredovanja je fluktuacija delavcev vedno bolj pereča. Tretjo ali četrto skupino, ki jo dobi izučen instalater bi morali ukiniti oziroma jo povečati. Opozorili so še na problem zapraševanja iz žebeljarne in predlagali, da bi zboljšali čistične naprave ali pa tekoče praznili silose za žaganje. Šoferji v tovarni ne upoštevajo opozorilnih napisov glede hitrosti vožnje. Na vsa vprašanja so dobili odgovore.

9. 6. — JAVORNIK I — BENEDIČIČ — ADJUSTAŽA — Najprej so pregledali zapisnik zadnjega sestanka, nato pa poslušali informacijo obratovodstva. Seznanjeni so bili tudi s problematiko delovne enote valjarne Bela. Za tem so pregledali sklepe sprejete na sestankih komisij pri svetu DE.

Vodja delovne skupine je prisotne opozoril naj v prihodnje previdno opravljajo delo, glavni delovodja tov. Dolinar pa je opozoril in analiziral po-

škodbo na lahki progi, ko je žica, s katero je bil povezan zvez udarila delavca v oko.

10. 6. — HVŽ — EGART — ŽARILNICA — Vodja delovne skupine je odgovoril na postavljena vprašanja s prejšnjega sestanka. K odgovorom so imeli več pripomb. Našteli so več delovnih mest, ki so bila vedno enako ocenjena, sedaj pa so za skupino višja. Pripombe so imeli tudi k pravilniku o otežkočenem dodatku. V enem letu bi že lahko uredili napravo za odsesavanje plina pri zvonastih pečeh. Pri zvonastih in na konti pečeh normalno delajo ob sobotah in nedeljah. Tudi sindikalni izleti so ob sobotah in nedeljah in delavci, ki delajo na štiri izmene ne morejo biti udeleženi. Zato sindikalnemu odboru predlagajo, naj bi v bližini Jesenic organizirali piknik. Predlagali so še, naj bi pri novem sistemu nagrajevanja v večji meri upoštevali sobotno in nedeljsko delo. Omenjali so primer delavca s šesto skupino, ki dela v mesecu le eno soboto, nekdo drug pa je prost v torek in sredo in dela vse sobote ter nedelje in zato dobi 81 dinarjev več osebnih dohodkov, kar pa je premalo.

11. 6. — HVŽ — URSIČ — ŽARILNICA — Razpravljali so o problematiki žarilnice. Žerjavovodji na 5 in 7,5 tonskem žerjavu zahtevata povečanje iz šeste v sedmo skupino. Tudi žarilci zahtevajo eno skupino več. Na globinskem 5-tonskem žerjavu je spremenjen delovni proces zaradi velikih kolobarjev žice in pločevine. Ker nimajo rezervnega žerjavovodje morajo ob odsotnosti zaradi bolezni ali dopustov delati po 12 ur. Klimatska naprava

ne dela dobro. Vprašujejo kako bo z delavci, ki nimajo možnosti za napredovanje in imajo manjše skupine. Pomisliti bi morali nanje in jim povečati skupine. V žarilnici nimajo možnosti napredovanja. Na konti peči je treba že enkrat urediti napravo za prečiščenje vode.

12. 6. — JAVORNIK I — ZUPAN — ADJUSTAŽA — K zapisniku prejšnjega sestanka niso imeli pripomb. Tudi k odgovoru glede četrte skupine za žerjavovodje ni bilo pripomb. Govorili so o mesečnem proizvodnem načrtu ter o planu dopustov. Tovariš Dolinar je obrazložil težjo poškodbo na lahki progi z vsemi možnimi posledicami. Omenjal je še primer glede zahtevka tov. Žurmana o odškodnini in opozoril na težave, ki nastanejo, če pride do poškodbe. Člani delovne skupine so zahtevali, da mora biti žerjavovodja na nočni izmeni na razpolago na škarijah. V nasprotnem primeru delavci čakajo, zvezi pa presegajo dovoljeno težo. Zadevo naj čimprej uredi obratovodstvo. V vsakem primeru je treba najprej skrbeti za varno delo in šele nato za količinsko delo.

13. 6. — JAVORNIK I — MARKELJ FRANC — LAHKE PROGE — K poročilu o izpolnjevanju proizvodnega načrta za maj in k planu za junij niso imeli pripomb. Posredovana je bila informacija obratovodstva in problematika delovne enote valjarne Bela. Imeli so precej kritičnih pripomb zaradi higienskih prostorov. Večkrat so že opozarjali vendar brez uspeha. Vodja delovne skupine je ponovno opozoril na uporabo zaščitnih sredstev ter na večjo previdnost pri delu, še posebej, ker so poškodbe v porastu. Kdor ne bo upošteval pravilnika o varnosti pri delu in uporabljal zaščitnih sredstev bo odstranjen z dela. Na ostala vprašanja so dobili odgovore in pojasnila glede dela ob sobotah. Odgovor glede nočnega in popoldanskega dela bodo dobili prihodnjič.

Zdravljenju sledi krepitev

(Nadalj. s 1. strani)

NADALJNA KREPITEV POVEZOVANJA ZELEZARNE V OKVIRU ZPSZ

Medsebojne menjave

Dosedaj velja pravilo, da je tisto, kar je ugodno za posamezne tovarne v okviru ZPSZ tudi optimalno za združeno podjetje. Posledice tega so vsakovrstne računiče, ki zavirajo načrte za povečevanje medsebojne blagovne menjave in s tem znižujejo skupni učinek vseh treh železarn. Potrebno je čimprej preiti na izračunavanje optimalnosti v okviru združenega podjetja kot celote in priznavati eventualno prizadetemu partnerju razliko, ki nastane ob boljšem skupnem delu.

Usklajevanje letnih načrtov PRODAJA

Izrazit primer kako malo delamo na skupni osnovi je prav trgovanje v okviru združenega podjetja. Še pred integracijo, zlasti pa takoj po integraciji so se prodajne službe posameznih tovarn pred vsakoletnim zaključevanjem sestale in celo zaključevale istočasno na istem prostoru. V bodoče bi morali ne samo uvesti skupno zaključevanje, temveč predhodno uskladiti načrtno prodajo tako glede dinamike dobav, plačilnih pogojev, rabatov, itd. Dokler se ne izvršijo določene razmejitve in s tem ustrezna reorganizacija, je operativno prodajo potrebno povsem prepustiti posameznim tovarnam. Le za določene, že vnaprej dogovorjene količine, je možno že danes opraviti skupno prodajo.

NABAVA

Nabavna služba deluje nekoliko boljše od prodajne, vendar bi se morali prizadevati, da v naslednjem obdobju združimo nabavo starega železa v celoti na nivoju združenega podjetja, ena-

ko velja za nabavo električne energije, tekočih goriv in fero legur. Vprašanje nabave polfabrikata bi prav tako morali postopno prenesti na nivo združenega podjetja. Tudi pri nabavi velja, da ob sedanjih organizaciji operativno nabavo vršimo po posameznih tovarnah. Le za določene količine, ki so v naprej dogovorjene je možno nabavljati skupno. Potrebno pa je tekoče medsebojno obveščanje.

PROIZVODNJA

Čeprav smo v programu ob integraciji sami predvideli hitro prilagajanje posameznih kapacitet v združenem podjetju, moramo danes ugotoviti, da še vedno obstajajo velike razlike. Proizvodni načrt za posamezno tovarno je pripravljen, obdelan in sprejet v posameznih tovarnah, na nivoju združenega podjetja pa razpolagamo samo s seštevki vseh treh programov. Tako proizvodni program ne upošteva dovolj optimalnih serij in tehnično proizvodnih zmogljivosti. Še veliko važnejše je to usklajevanje ob večjih medsebojnih dobavah. V bodoče bi morali proizvodni načrt predhodno še bolj strokovno uskladiti in optimizirati ter šele takega sprejemati na samoupravnih organih

RAZISKAVE

Dovolj koordinirano delo na področju raziskave v tehnologiji je bilo predvsem izraz pripravljenosti odgovornih ljudi za sodelovanje. V bodoče pa je potrebno močnejše povezati vse tri razvojne oddelke v tovarnah in Metalurški institut, da bi ne vzgajali kadrov in jih usmerjali v posameznih tovarnah za ista področja, medtem ko druga, čeprav izredno zanimiva in potrebna ostanejo nepokrita.

OBDELAVA PODATKOV

Kljub temu, da obstoja enoten zakon o kontnem

planu in tudi dogovor v okviru ZJZ glede zajemanja podatkov, pa podatki v posameznih tovarnah združenega podjetja med seboj niso primerljivi. Zato se dogaja, da kalkulacije s katerimi pričujemo drug drugega niso osnova, na kateri bi se mogli sporazumeti. Potrebno je napraviti večje usklajevanje na tem področju, predvsem pa je treba pristopiti enotno k obdelavi zajedljivih podatkov. Stroški uvajanja novih sistemov za obdelavo podatkov niso največji v nakupu elektronskega računalnika, temveč veliko večji pozneje pri obdelavi, ko je treba podatke za elektronski računalnik pripraviti in ko poskušamo narediti določene zaključke iz obdelanih podatkov. Enotnost razvoja je dvisna od enotnosti prav na tem področju. Zato predlagamo, da težimo k združevanju računalniške tehnike.

Ustanovitev skupne trgovine DOMAČA TRGOVSKA HIŠA

Ze dolgo časa opažamo, da v sedanjih pogojih prodaja prek veletrgovcev ne zagotavlja vedno tudi večjih serij v naši proizvodnji in s tem pocenitev stroškov proizvodnje. Naši veletrgovci so se vključili v sistem zidanja cen in zato v večji meri vplivajo na višjo ceno surovin pri naših kupcih kot na znižanje naših proizvodnih stroškov. Z ozirom na proizvodni program slovenskih železarn (plemenita jekla, odlitki, odkovki, elektrode, žblji, vlečna žica) bi lastna trgovska hiša omogočila slovenskim železarnam bolj neposreden kontakt z našimi kupci, železarnam pa večji dohodek. Zaradi izjemno velikega deviznega primanjkljaja so domače surovine v tem trenutku dovolj cenjene, da bi taka trgovska hiša mogla kaj hitro zaživeti. Z oblikovanjem domače trgovske hiše je potrebno pohiteti.

INOZEMSKA TRGOVSKA HIŠA

Relativno velika izvozna orientacija slovenskih železarn zahteva, da zelo pazljivo proučimo možnosti prodaje naših proizvodov na konvertibilni trg prek lastne trgovine v inozemstvu. Ugodne pogoje nam nudijo različne firme, zato bi bilo potrebno že v letu 1973 pričeti s prodajo prek teh hiš.

Ustanavljanje skupne lastne banke

Z vse večjim povezovanjem med sedanjimi tremi železarnami in v okviru združenega podjetja in drugimi partnerji s kovinsko predelovalnega področja, je potrebno računati tudi na financiranje določenih skupnih akcij. To je možno narediti s povezovanjem poslovnega sklada v okviru združenega podjetja, ki bi služil kot osnova za naje-manje nadaljnjih kreditov. Tako ustvarjeni denarni potencial bi omogočil hitrejšo reševanje, večjo učinkovitost kapitala na sploh in hitrejšo rast združenega podjetja.

RAZVOJ SAMOUPRAVLJANJA

Več kot 20-letni razvoj samoupravljanja še vedno ni razvil samoupravnih odnosov tako, da bi se v naslednjem obdobju lahko mirno izognili temu problemu. Za večje spodbujanje zaposlenih k bolj produktivnemu delu, dolgoročnejšemu planiranju in izvajanju nalog, pravilnejši delitvi ustvarjenih dobrin, pa bi lahko delo razdelili na tri področja.

Utrjevanje delovnih skupin
Delovne skupine v železarni, čeprav se je v začetku gledalo zadržkom na njihovo oblikovanje, danes povsem izpolnjujejo takrat zastavljene naloge. V triletnem delovanju pa smo ugotovili, da je potrebno delo z delovnimi skupinami nadalje poglobiti. Zahteve delavcev izražene na sestankih delovnih skupin moramo obdelovati bolj dosledno in realizirati več podanih predlogov. Studije strokovnjakov republiškega sindikata in filozofske fakultete, ki so prav sedaj v teku, naj bodo osnova za nadaljnje poglobljanje te oblike neposrednega samoupravljanja.

Utrjevanje delovnih enot

Čeprav smo v železarni že pred tremi leti v statutu dali velike pristojnosti delovnim enotam, pa do danes nismo izvršili prenosa teh pravic na delovne enote. Z decentralizacijo samoupravljanja smo vrsto odločitev prenesli iz delavskega sveta na nivo posameznih odborov, od tu naprej pa zelo malo. Potrebno bo veliko truda in tudi prepričevanja, da bomo delovnim enotam dali tisto, kar smo v statutu že napisali. Le tako bodo te delovne enote lahko začele dovolj samostojno

in bodo prispevale svoj delež v sistemu samoupravljanja.

Postavitev TOZD v tovarni

Pri poglobljanju samo-upravnih odnosov po XXII. in XXIII. dopolnilu zvezne ustave, naj bi temeljne organizacije združenega dela bile tiste celice, ki naj bi predstavljale kompleksno samo-upravno enoto s pravicami planiranja proizvodnje in razširjanje reprodukcije, delitev dohodka, delitev amortizacije itd. Kot smo že v zadnjem obdobju poskušali na tem področju ugotoviti možnosti tehnološko in ekonomsko zaokroženih enot, bo treba v nadaljnjem toliko pospešiti, da bi v letu ali dveh izpolnili vse pogoje za oblikovanje TOZD znotraj tovarne.

RAST PROIZVODNJE

Obdobje, ki ga zaključujemo z letošnjim letom bi lahko imenovali tudi sanacijsko obdobje. Kljub naporom, ki so bili narejeni za hitrejšo aktiviranje obstoječih osnovnih sredstev še nismo naredili vsega. Vrsta naprav in obratov namreč še ne obratuje povsem optimalno, pa bo zato treba veliko naporov nameniti prav reševanju te problematike. V glavnem so možnosti podane v srednjeročnem razvojnem programu, ki je bil izdelan za združeno podjetje in za našo tovarno v letu 1970.

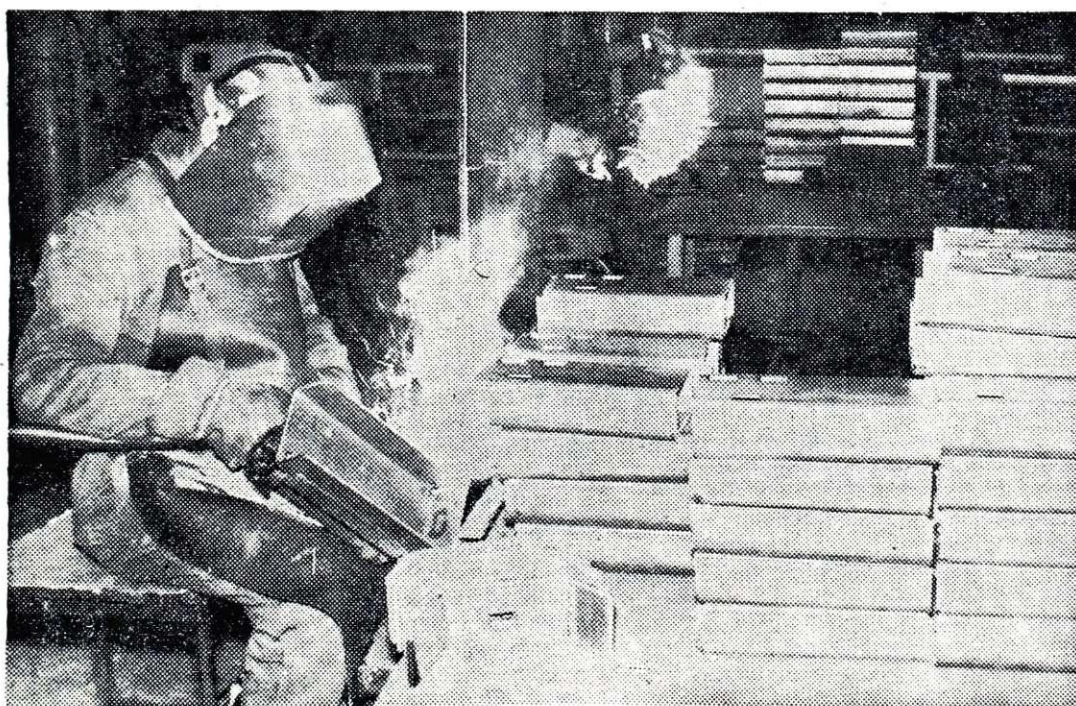
Planski proporciji, ki naj bi jih dosegli do leta 1975 GRODELJ

Doseči moramo proizvodnjo 180.000 ton grodlja. Za to proizvodnjo smo si z dolgoročno pogodbo z Lukavcem zagotovili potrebno količino koksne baterije, to je leta 1974. Skušali pa bomo dobiti tudi nekaj bogatejše rude, da bi presegli planirano količino. Že v letošnjem letu bi začeli s tretjo izmeno proizvajati sinter na novi aglomeraciji tako, da bi se povprečni % vsipa v plavžih gibal med 80 in 90 %. Potrebne bodo nekatere dodatne investicije.

SUROVO JEKLO

Proizvodnja surovega jekla naj bi porasla na 520.000 ton Siemens-Martinovega jekla.

Ker je rast surovega jekla v naslednjem obdobju skromna, kapacitete v valjarnah pa so nekoliko večje, je podpisana pogodba z železarno Smederevo za nabavo 200.000 ton slabov. Po pogodbi bomo morali v naslednjem obdobju plačati 40 mio din za investicije nabavo lastne stiskalnice ali v Smederevu in z dodatnimi pogodbami določiti ustrezno ceno kupljenemu polfabrikatu. Pri tem bomo morali upoštevati produktivnost v Smederevu in Jesenicah in prodajno ceno proizvodov iz teh slabov.

Nova profilarna — varjenje hladno oblikovanih profilov

Ozko grlo pri proizvodnji jekla je priprava starega železa, kar bo treba v naslednjem obdobju odpraviti z nabavo lastne stiskalnice ali pa s kombinacijami v okviru združenega podjetja oziroma podjetij za zbiranje odpadnega materiala.

VALJARNA BELA

Blooming

Z nabavo polfabrikata v železarni Smederevo in lastno proizvodnjo jekla, bo blooming prevajal do približno 700.000 ton materiala, kar bo možno doseči le ob optimalnem izkoriščanju globinskih peči in potisne peči.

VALJARNA ŽICE

Proizvodnja valjarne žice bi v tem obdobju morala doseči 120.000 ton, kar bi zadostovalo za lastno nadaljno predelavo v žičarni in napajanje Schumag vlečnega stroja v jeklovleku. Te kapacitete ne bodo zadostne za potrebe naših neposrednih partnerjev, s katerimi imamo dolgoročne pogodbe.

VALJARNA 2400

Proizvodnja v valjarni 2400 bo dosegla 120.000 ton, pri čemer računamo z nabavo polfabrikata za konstrukcijske pločevine v železarni Smederevo.

ŽICARNA

Z aktiviranjem sedanjih investicij bo žičarna dosegla 90.000 ton vlečene žice, od katere bo nekaj več kot polovica namenjena za direktno prodajo.

HLADNA VALJARNA

Stara hladna valjarna Proizvodnja v stari hladni valjarni bo porasla na 40.000 ton, pri čemer bo asortiment nekoliko zožen.

Nova hladna valjarna

Ob koncu tega obdobja bo nova hladna valjarna proizvedla 30.000 ton elektro pločevine, 15.000 ton nerjavne pločevine in 70.000 ton nizko ogljikove pločevine za globoko vlecenje v maksimalni širini 1000 mm in minimalni debelini 0,40 mm.

ZEBLJARNA

Žebeljarna bo dosegla proizvodnjo 15.000 ton.

ELEKTRODNI OBRAT

Po srednjeročnem programu naj bi elektrodni oddelek proizvedel 20.000 ton elektrod in praška, po korigiranem programu pa bo proizvodnja nekoliko večja, saj bo ob zaključku predvidenega programa, ki je prav sedaj v obdelavi kapacitete dosegla 36.000 ton.

JEKLOVLEK

Jeklovlek bo dosegel ob koncu tega obdobja 20.000 ton vlečenega, brušenega in luščenega jekla. Nadaljni porast proizvaja v jeklovleku je možen šele po rekonstrukciji valjarne žice.

Novi proizvodi PROFILARNA

Profilarna naj bi dosegla skupno 50.000 ton predelanih toplo valjanih trakov, pri čemer se postopno vključujejo

v predelavo tudi hladno valjani trakovi. Hladno oblikovane profile bomo morali predelati v finalne proizvode kot so odbojniki, palete, regal skladišča, platišča, longeroni itd. Naprave, ki jih bomo postavili v starih javorniških obratih bodo visoko produktivne in ne bodo zaposlovale velikega števila ljudi.

Blagovna proizvodnja

Blagovna proizvodnja bo dosegla v zelo različnem asortimentu količino 500.000 ton s povprečno prodajno ceno nekaj čez 4.000 din/t.

NOVE NAPRAVE IN INVESTICIJE

Nova hladna valjarna

Dolgo let načrtovana hladna valjarna je v lanskem letu dobila dokončen program proizvodnje. Ta je:

30.000 ton elektro pločevine

15.000 ton nerjavne pločevine

70.000 ton nizko ogljikove pločevine za globoko vlecenje

Da bi dosegli v tehnologiji in kvaliteti svetovno raven, smo v lanskem letu sklenili pogodbo s firmo Armco steel corporation in odkupili Know-how za proizvodnjo neorientirane silicijeve pločevine. Za finančno konstrukcijo smo nadalje v letošnjem letu sklenili pogodbo z IFC, ki naj bi pomagala pri izdelavi finančne konstrukcije ter sedaj pripravljamo še pogodbo z consulting firmo Bechtel, ki naj bi ocenila projekt po mednarodnih kriterijih. Nova hladna valjarna pločevine je dokončanje zastavljenih investicij na Beli, je pa tudi finalizacija naše proizvodnje. Hladno valjani trakovi in hladno valjana pločevina bodo v bodoče osnova predelovalne industrije v železarni sami, njeni bližnji in daljni okolici. Zaposlovala bo 300 oseb, od tega 200 direktno v proizvodnji. Celotna investicija bo znašala 900 mio din, letna realizacija bo nekaj čez 500 mio din, po sedanjih računih bo profitna stopnja 10 %. Nova hladna valjarna je imperativ nadaljnega razvoja Železarne.

Postavitev 3. žile v valjarni žice

Z ustanavljanjem profilnih valjarn na Javorniku, je nastal problem oskrbovanja jeklovleka v naši železarni in nekaterih kupcev, s katerimi imamo dolgoročno pogodbo, pa je že iz tega razloga potrebna razširitev obstoječe valjarne žice. Ekonomске računicе kažejo, da je tudi sicer investicija zelo učinkovita. Imamo tudi pogodbo z Gradisom, po kateri ta oroča 400 mil. Lit za rekonstrukcijo, kar nam olajšuje finančno konstrukcijo.

Za bolj povezano delovanje aglomeracije in plavžev je potrebno zaradi odstopov od prvotnega programa rekonstrukcije plavža izvesti z nekaterimi dopolnitvami, ki bi naredile aglomeracijo bolj

prilagodljivo različnim rudam, ki prihajajo na naš rudni dvor.

Priprava starega železa in fero legur

Ozko grlo v proizvodnji jekla je predvsem priprava starega železa. Zaradi tega imamo dolge čase zakladanja, veliko lomov in zgrešenih šarž. Predvsem pa imamo ozek izbor pri nabavi starega železa.

Brez potrebnega manevrskega prostora in ustreznih boksov za fero legure, moderni električni peči ne bosta mogli doseči planirane proizvodnje. Zato bomo morali v naslednjih letih nekoliko več vložiti v elektro jeklarno.

Čistilne naprave na Beli

S prehodom na zlahtnejši asortiment so nujno povečane nove čistilne kapacitete na Beli, ki bi omogočile, da dosežemo potrebno čistost površine. Prav tako pa je treba na Stecklu dokupiti avtomatiko.

Nove garderobe

Dolga leta nekoliko zapostavljeno reševanje higien in garderobnih prostorov v Železarni zahteva odločnejše posege. Na podlagi študije je potrebno ugotoviti, katera od predlaganih rešitev je najboljša.

Za oskrbo s polfabrikatom ob novi hladni valjarni je potrebno dolgoročno pogodbo, ki smo jo sklenili s kombinatom Smederevo dopolniti, v naslednjih letih pa tudi odvojiti ustrezna sredstva, saj je potrebna oročiti 40 mio din, prvo plačilo zapade v januarju 1973 leta.

Za oskrbo plavža s koksom obstoja dolgoročna pogodba s koksno kemičnim kombinatom Lukavac, po kateri moramo prav tako oročiti 10 mio din za dobo 5 let.

POVEZAVA S PREDLOVALNO INDUSTRIJO

Kovinsko predelovalna industrija v Sloveniji predstavlja eno od bolj propulzivnih vej gospodarstva, ki ob redni oskrbi z domačimi surovinami in z intenzivnejšim vključevanjem v moderno delitev dela omogoča ustvarjati večji, narodni dohodek.

V skladu z intencijami resolucije o 15-letnem razvoju in ustreznem grupiranju predelovalne industrije v ostalih republikah in inozemstvu, bi bilo potrebno v večji meri izkoristiti obstoječe domače surovinske izvore, povečati poslovno sposobnost kovinske predelovalne industrije z ustanavljanjem velikih združenj, ki bi bila v stanju sodelovati kot kooperant tako z velikimi jugoslovanskimi kot tudi z mednarodnimi industrijskimi centri.

To povezovanje moramo doseči na naslednje načine:

Dolgoročne komercialne pogodbe

Ažuriranje obstoječih pogodb Železarna Jesenice je samostojno sklenila pogodbo s tovarno verig Lesce, tovarno Plamen, s podjetjem Kovinar Jesenice, z gradbenim podjet-

jem Gradis Ljubljana itd. V letu 1970 je ustanovila konzorcij za lahke konstrukcije, ki po dveh letih delovanja kaže zadovoljiv napredek.

Skupaj z železarno Ravne in Store pa smo sklenili dolgoročno pogodbo tudi s tovarno avtomobilov Maribor, Isko Kranj in Tomosom Koper. Vse te pogodbe zavezujejo železarno za dobavo materiala za dobo 5 oz. 10 let. Ker je njihova rast bistveno drugačna kot smo predvidevali v pogodbi, pa tudi pri nas se razmere nekoliko spreminjajo, je potrebno obstoječe pogodbe dopolniti. Tako bi ostali do naših kupcev solidni pa vendar ne bi prodajali za nas neekonomičnih proizvodov.

Nove pogodbe

Že sedaj vodimo razgovore s podjetjem Metalno iz Maribora, Žeče iz Karlovca, Žično iz Celja, Železarno Sisak in Rudarsko metalurškim kombinatom Zenica ter trgovskim podjetjem Univerzal o dolgoročnih pogodbah, ki naj bi zagotovile plasma naših proizvodov, večje serije itd.

Integracijske povezave

Pri integracijskih povezavah imamo zaradi zelo različnega položaja tovarn oz. podjetij na področju kovinske predelovalne industrije dokaj različen pristop pri povezovanju. V glavnem moramo naša prizadevanja razdeliti na naslednja področja:

Delitev presežne vrednosti Medsebojno povezovanje, pri katerem moramo deliti presežne vrednosti, ko od prodajne cene odštejemo našo lastno ceno in lastno ceno našega partnerja moramo predvideti z naslednjimi podjetji oz. tovarnami: Plamen, Veriga, Univerzal, železarna Store, Montana Žalec itd. Tako pogodbo imamo danes že s Kovinarjem Jesenice.

Povezava s sovlaganjem Z nekaterimi partnerji moramo doseči povezavo na ta način, da vlaga svoja finančna sredstva v našo železarno. Tako pogodbo že imamo z Gradisom, pripravljamo pa jo še za Univerzal, Plamen in Verigo.

Spojitev oz. pripojitev

Za železarno je seveda najbolj privlačna spojitev s kovinsko predelovalno industrijo. Teh možnosti je več. Z razčiščevanjem okrog TOZD, pristojnostmi, pravicami in dolžnostmi, pa je možno tako integracijsko povezavo doseči s Plamenom, Verigo, Metalno, Trimo Trebnje, Batuje, Montana Žalec in še nekaterimi.

Skupne naložbe v novo podjetje

Prodor v predelovalno industrijo mora železarna narediti tudi z ustanavljanjem novih dislociranih enot ali novih tovarn. Z ozirom na izvor sredstev sovlagatelj moramo izbrati.

Sovlaganje z inozemskimi partnerji

Danes že vodimo razgovore z inozemskimi partnerji za postavitev tovarne platišč, kjer bi z visoko produktivnimi stroji proizvajali velike

serije okrog 2,5 mio platišč, kar zagotavlja enakovredno vključevanje v mednarodno delitev dela. Mednarodna korporacija za investicije v Jugoslaviji pripravlja sovlaganje v hladno valjarno na Jesenicah. S tem pa seveda možnosti še niso izključene.

Domači partnerji

Imamo pogodbo z Montano Žalec, po kateri v naslednjem obdobju investiramo v opremo za izdelavo odbojnikov. Z Metalno, Primatom in Smeltom v Ljubljani pa postopno prehajamo v proizvodnjo elementov za integralni transport in pripravljamo ustrezne načrte za skupni investicijski program.

Naložbe skupno z bankami in družbeno političnimi skupnostmi

Pri postavitvi dislociranih enot za proizvodnjo regal skladišč, boksov palet itd. moramo računati tudi za zainteresiranost bank in družbene političnih skupnosti, saj bi dislocirane enote bile postavljene v manj razvitih področjih Slovenije.

RAST DOHODKA IN ŠTEVILO ZAPOSLENIH

Z nabavo dodatnega polfabrikata in večjo finalizacijo v železarni sami bomo v tem obdobju dosegli naslednje vrednosti:

— Eksterna realizacija	2.000 mio din
— Celotni dohodek	2.200 mio din
— Materialni stroški	1.000 mio din
— Dohodek	500 mio din
— Bruto osebni dohodek	250 mio din
— Amortizacija	200 mio din
— Ostanek	100 mio din

Ob večjem povezovanju s kovinsko predelovalno industrijo bi morali biti rezultati ugodnejši. Nekoliko optimistična je številka za dohodek in ostanek dohodka, ker je v oceno vključena tudi že zgrajena hladna valjarna. Ostali podatki so dokaj točni, čeprav so zaokroženi.

Amortizacija in presežek dohodka bosta omogočala odplačevanje najetih kreditov. Predvsem konvertibilni, devizni del amortizacije, nam bo pomagal pri najemanju inozemskih kreditov, saj lahko v naslednjem obdobju računamo s 3—5 mio \$ letne devizne konvertibilne amortizacije.

Število zaposlenih bo poraslo na 6.000. Z ozirom na že sedaj pereč stanovanjski problem je potrebno zadržati trend izgradnje stanovanj iz leta 1972 tudi za naslednja leta. V naslednjih štirih letih bi zgradili od 400 do 500 stanovanjskih enot. Stanovanjsko izgradnjo bomo morali prilagoditi možnostim v občini, ustvariti bomo morali skladno delovanje Stanovanjskega podjetja, občine, železarne in ostalih koristnikov stanovanj.

Del presežka dohodka bomo uporabili za investicije v razširjeno družbeno reprodukcijo, da bi tako delavcem in njihovim svojcem ter ostalim občanom nudili boljše življenjske pogoje.

SPOMINI NA TEŽKA LETA PRETEKLOSTI

Ob 25-letnici priključitve Slovenskega Primorja k matični domovini

(Nadaljevanje)

Šestega junija 1935 se začne nova serija procesov proti ljudem, ki so osumljeni pripadnosti ali sodelovanja s Komunistično partijo v Julijski krajini in Furlaniji. Aretiranih je bilo 107 oseb, pred sodiščem pa obsojenih 70 na zaporne kazni od štirih do 20 let.

Leta 1936 so bili štirje procesi in na enem izmed teh je bil obsojen na 18 let in 2 meseca zavora Vladimir Kenda iz Idrije. Obtožba se glasi: »Pripadnost protidržavne-

mu združenju, žalitev državnih simbolov, ki jih predstavljajo fašistična izkaznica.«

Na enem izmed procesov leta 1937 je bil obsojen na 7 let in 6 mesecev zavora Andrej Manfreda študent s Kobarida, pod obtožbo, da je zbiral ljudi na domu nekega krojača in jim tam prebiral antifašistični tisk. Da je odstranil zastavo, ki je bila razobešana ob zavzetju abesinske prestolnice Addis Abebe in pripadnost k KPI. Andrej Manfreda je bil že na procesu v septembru 1930

obsojen na 10 let zavora, ko so sodili prvi skupini protifašistične organizacije TIGR. Njegovo rahlo zdravje pa ni zdržalo vseh težav zavora in je podlegel zahrbtni bolezni, ki si jo je tu nakopal.

Preobširno bi bilo opisovati vse nadaljnje sodne procese v letih 1938, do zadnjega, ki je bil 29. septembra na Jesenicah. Med preiskavo so bili mnogi mučeni, eden je celo zaradi mučenja že med preiskavo umrl, drugi so umrli pozneje ali pa so imeli neozdravljive posledice. Obsojenci pravi, da v zelo obsežni antifašistični dejavnosti sodelujejo predstavniki različnih nazorov: komunisti, slovenski nacionalisti, teroristi, katoličani, demoliberalci in drugi, vsi pa prepojeni z protitalijanskim sovražstvom in z upornimi nameni. Proces je bil v Trstu in se je končal z devetimi smrtnimi obsodbami, od katerih so štiri spremenili v dosmrtno ječo. Dne 16. decembra so bili ustreljeni Pinko Tomšič, Viktor Bobek, Ivan Ivančič, Ivan Vadnal in Simon Kos. Zadnji je bil doma z Nemškega Ruta na Tolminskem in je pogosto prihajal čez mejo na

bohinjskih gorah, večkrat pa tudi na Jesenice. Bil je sovaščan in sodelavec pok. Nikolaja Lončnerja, znanega kurirja in aktivnega sodelavca protifašistične organizacije TIGR, katerega so Nemci le 14 dni za tem ustrelili v Dragi pri Begunjah. Na smrt obsojeni in nato pomiloščeni na dosmrtno ječo pa so bili: dr. Lavo Čermelj iz Ljubljane, Dorče Sardoc s Trsta, Anton Ščuka s Trsta in Franci Kavs s Čezsoče pri Bovcu.

Sodba z dne 25. junija 1942, je obsodila na smrt kar 15 naših ljudi od katerih je bilo devet ustreljenih, ostalih sedem pa je bilo obsojenih v odsotnosti, pod obtožbo, da so pripadali uporniškim tolpom, zaradi terorizma in napadov na vojaške oddelke. Tega leta je bil obsojen na 24 let zavora komaj petnajstletni Ludvik Likon s Postojne, bil je najmlajši obsojenec v zgodovini fašističnega posebnega tribunala.

Posebni fašistični tribunal, ki je dolga leta preganjal naše najbolj zavedne in borbenosti ljudi na Primorskem, jih obsojal na dolgoletne zapore in smrtne kazni, pa le ni mogel zatreti borbenosti in

odpornosti našega naroda v vseh dolgih letih fašističnega nasilja. Dolgo se je naš narod pripravljajal na končni obračun, za katerega je vedel, da mora priti prej ali slej in narodnoosvobodilna vojna mu je prinesla končno zmago.

STRELA JE RAZBILA SPOMENIK NA KRNU

Dne 16. junija 1922, je bil odkrit na vrhu Krna spomenik padlim italijanskim vojakom, ki so tu padli v prvi svetovni vojni. Postavljen je bil tudi simbol zmage na tem kraju, do kamor so prišle italijanske čete skoraj brez boja že leta 1915, nedolgo za tem, ko je Italija napovedala vojno avstroogrski monarhiji. Tu pa so Italijani ostali, ne da bi storili le korak naprej, do neslavnega poloma v jeseni 1917, ko so jih Avstrijci pognali tja do Pivave.

Le nekaj dni po odkritju tega spomenika, ki naj bi

UROŠ ZUPANČIČ

VIDEL SEM JIH...

Ob 60-letnici GRS

(Nadaljevanje)

Polonca je drsela v oblaku snega prek zasneženih skokov z vedno večjo blazno brzino v globino, iz katere je pošastno dihala noč.

Komaj je imel toliko časa, da je odvrget dvojce smuč in troje nahrbtnikov, že se je predal blaznemu drsenju za Polonco. Slišal je zamolke padce in udarce, glasu pa ni bilo iz globine. Za tem Polončinim plazom so se sprožili levo in desno še drugi plaziči in plazovi, ki so se zbiral v globači.

Jošt je hotel pospešiti drsenje v upanju, da bo dohvel Polonco, da jo bo rešil v ledenega objema snežnega plaz. Plaz je drvel z vedno večjo brzino prek zasneženih skalnih skokov in rušja v tokavo.

Kmalu ga je plaz v silnem skoku vrgel, da je izgubil zavest, padel je na hrbet in v tilniku ga je močno zbolelo, zazdelo se mu je, da se je po obrazu pocedil curek tople lepljive tekočine, tudi roka in noga sta ga zboleli, boril se je z bolečinami in proti strahu, ki ga je hotel oprodati priselnosti. Brnelo mu je v glavi in pred očmi so se mu risali svetli, rdeči in zeleni kolobarji. Še enkrat ga je v oblaku snega visoko vrglo v zrak, potem pa je padal, padal in padel v nezavest. Za njim so še in še prihajale snežne gmote, veliko in ogromno jih je bilo,

ki so ga zasipale in vrtinčile. Še in še se je Jošt boril zavestno ali podzavestno s temi lomečimi masami, ki so ga mlele in dušile ter vedno vedno bolj oklepale.

Kmalu se je vse okoli njega in tudi v njem samem umirilo, ledena smrt ga je oklepala z ledenimi kljukastimi prsti...

Boštjan in Primož sta kmalu s strahom in neizmerno bolečino opazila in ugotovila, da Polonca in Boštjana ni v gazi.

Vsi so odložili smuč in nahrbtnike in hiteli s strahom v oči in v notranjosti po gazi nazaj do skalne votline. V naglici in zugažiranemu strahu niti niso opazili sveže plaznice...

Še enkrat ali dvakrat so fantje hiteli po gazi od votline do smuč in nahrbtnikov, šele potem je Primož opazil plaznico, ki je v silnih skokih kazala pot navzdol v globel.

Nikogar ni bilo, ki bi si v temni noči upal spustiti po plaznici v globel. Primož je ostal pri dekletih in ostalih v skalni votlini, Boštjan pa se je v silnih skokih s Prevala gnal ne oziraje se na nevarnost in plazove, kljub utrujenosti v dolino.

Zbral in našel je gorske reševalce, ki so bili takoj pripravljeni pomagati in rešiti pač kar se rešiti da. V rekordnem času so z vso opremo zgazili globoko in varno

gazo na Prevalo, kjer so se z žalostjo zazrli v plaznico, ki vodi globoko, edino le v smrt. Zbrati so morali veliko mero srčnosti in poguma ter vse svoje znanje, večletne najbogatejše izkušnje, da so se po sosednjih grapah in žlebovih spustili v globel. Na ogromnih sesutinah plazov so zasledili vse mogoče predmete, last Jošta in Polonce.

Klicali so Jošta in Polonco. Polonca... Jošt... je odmevalo skozi noč po gorah. V jutranji zarji, ko je prenehalo snežiti, so dobili zasneženega Jošta, o Polonci ni bilo sledu in tudi ne glasu. Iskali in kopali so še in venomer klicali Polonca.

Ko se je že rodil dan, se je Polonca prebudila iz mučnega sna, bila je dolgo, dolgo v globoki komi, ni si upala odgovoriti na prve klice, da ne bi sprožila novih in novih snežnih gnot. Snežni slap jo je nesel z vedno večjo brzino prek skokov, polic in okrajkov, udarjala je po skalah in po rušju. Dušilo jo je, bolelo so jo zunanje rane in notranjost, skrbelo jo je za Jošta in za vse druge, ali jih je doletela ista usoda ali so zatavali in izgubili sled proti koči, kje neki so in kje počivajo, prezebajo, tavaajo in se prebijajo prek zametov in padajo v globače...

Ledeno mrzel snežni curek jo je nosil, da je bila brez moči. Odvrget jo je pod previsom, curek plazju je padal

prek nje, pred njo je naredil snežno zaveso. Po glavi so ji rojili nejasni spomini, ni slišala klicev reševalcev, hotela se je le tesno stisniti v zavetje Jošta.

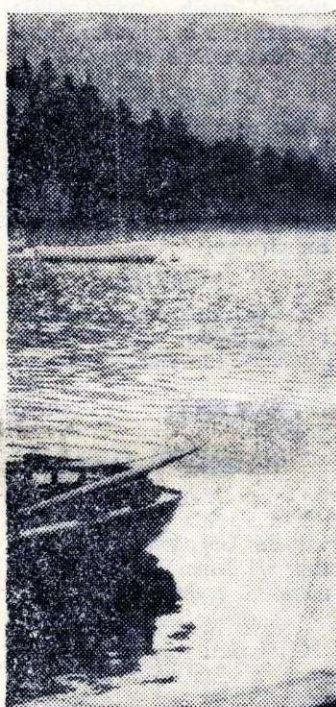
Ko so reševalci preiskali in prekrizarili ogromne površine plazov so prišli klicji tudi do nje. Kljub bolečinam, mrazu in strahu je prebila snežno zaveso in se zazrla v nov, svež, lep zimski sončni dan.

Tedaj šele je z veliko bolečino dala odziv reševalcem...

Niso ji dali vedeti o žalostni, tragični usodi Jošta in tudi o srečnem povratku vseh ostalih v dolino, ji niso veliko govorili, bila je potrebna skrbne nege. Mukoma so jo naložili na nosila, rane in poškodbe je imela po vsem telesu. Gorski reševalci so storili vse, da je kmalu prebolela srčne in telesne rane in poškodbe.

Pozneje sem bil še večkrat s požrtvovalnimi in plemenitimi gorskimi reševalci, ki so se morali pri svojem naporu in odgovornem delu čestokrat odpovedati svojem lastnemu udobju, razvedrilo in počitku. Nikoli in nikjer ti srčni in pogumni ljudje niso vprašali ali je njihovo delo nevarno ali tvegano, vedno so pokazali pravega in celega človeka. Za varno hojo po gorah in prijetno bivanje v gorah mnogih turistov, izletnikov, planincev, plezalcev, visokogorskih alpskih smučarjev in alpinistov so bili vedno pripravljeni storiti in žrtvovati veliko, vse!

Videl sem gorske reševalce kako so reševali v severni

Na Bohinjskem jezeru pred s...

steni Ojstrice, v Štajerskih Rinkah, Hudičevem žlebu, v stenah Jalovca, Grintovca, Široke peči, pod Kačjim jezikom, v Špiku, v severni steni Triglavu, v Podrti, Razorani, Mrzli, Skrlatni in Prisojni gori, kako so pomagali in reševali pripeki poletnega sonca ali v strupenem mrazu ledenih zim, podnevi in ponoči, pač povsod tam, kjer je bilo to potrebno.

Upravičeno so lahko oni iz Trente, Luč, Solčave, Stahovice, Jezerskega, Rateč, Mojstrane, Bohinja, Tolmina, Tržiča, Jesenic in Mojstrane ponosni na plemenito opravljeno delo. Z njimi sem bil ponosen in srečen tudi jaz, ker so me vzeli v svojo sredo, da sem z njimi lahko delil opoj zavest, da sem sposoben pomagati in reševati tam kjer je to težko in nevarno. To je zavest vseh gorskih reševalcev, ki jih dela močne v boju z minutami in sekundami s smrtjo, to delo oni opravljajo zavestno, prostovoljno in s srcem.

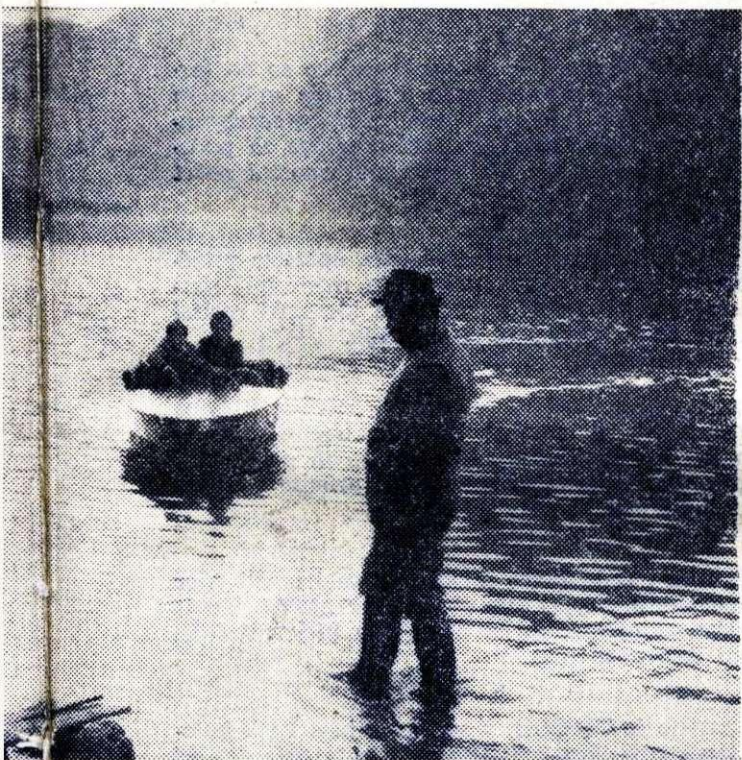
krasil vrh Krna, je strela poškodovala to spominsko maso železa in betona, ki je vlekla nase električne sile viharov oblakov. Fašistične sile v Furlaniji, Gorici in Trstu so komaj čakale na kak povod, da bi udarile po Slovenijih. Okoli 5000 rjovečih fašistov se je pognalo takrat v Kobariški kot, ker so dolžili domačine, da so oni minirali spomenik. Najprej so razbili Volaričev spomenik v Kobaridu, potem pa so udarili v Drežnico, kjer so požgali dve domačiji ter pretepli vsakogar, ki jim je prišel v roke. Aretirali so tudi več vaščanov Drežnice in jih odpeljali v zapore. Med temi je bil tudi Stanko Koren, sedaj upokojenec Železarne na Jesenicah. V Starem selu pri Kobaridu so razbili prostore prosvetnega društva Svoboda. Tako je ostal tem krajem v kaj slabem spominu 22. junij 1922. Nova nasilja pa so sprožili 10. julija istega leta, ko so

slavili na planini Zasip neko slavlje. Spet so pretepali ljudi in mnogi so morali piti ricinovo olje, ena od metod nasilja proti našim ljudem.

Komisija strokovnjakov, tudi neki inženir z Dunaja, je čez leto dni ugotovila, da je spomenik vrh Krna res poškodovan od strele, ki so tako pogoste v gorskem svetu, toda italijanska sodišča so vseeno obsodila pet mladih ljudi — pastirjev, ki so takrat pasli živino na teh planinah, na denarne kazni in na zapore od 5 do 17 mesecev.

Starejši ljudje kobariškega kota, posebno z Drežnice, lepe vasice, ki leži pod Krnom, se še danes z gnusom spominajo 22. junija 1922, ko so fašisti besneli, zažigali, razbijali in pretepali po tamkajšnjih vaseh. Takrat se je tudi porodila misel na odpor in maščevanje.

(Se nadaljuje)

načim zahodom — Foto: A. Kocjančič

III.

Pred leti, v pozni jeseni, po velikih deževnih nalivih, ko je dež dneve in dneve, teče v curkih pral, izpiral in umival obraze gora, ko je po tokavah, žlebovih in kaninih že zmrzovala odcejajoča voda in so se ledene sveče v mogočnih orglah vesile prek temnih previsov nad zevajoče prepade, je dobila mogočna Gora novo, drugo, pravo ime...

Od tedaj dalje so Goro ljudje iz treh dolin, lovci, pastirji, planinci, plezalci, smučarji in alpinisti imenovali Podrta gora...

To je bilo prav tedaj v tisti viharni jeseni, ki je sledila čudovitemu poletju, ko sta mlada Predrag Z. in Nenad M. iskala izhoda iz mraka in teme v življenje.

Čudovito sončno poletje se je zdavnaj povzpelo v svoj vrh in se prevesilo v cvetočo, veliko obetajočo jesen. Iz dolin, krnic, zatrepov in okrešljajev so se vedno višje in višje pogajali krvavo rdeči zubli bukovi v gore, zgoraj pod

pečmi in robmi so zacveteli zlati macesni.

Kmalu pa so južni vetrovi od morja pripeljali svinčeno sive oblake, ki so se potuhneno in neslišno naslonili na najvišje skalne vršce. Skupaj z meglami so se grmadili po grebenih in robih tudi oblaki in se kot grozeča vojska potuhneno spuščali prek dolov, sedel in škrbin, kmalu so napolnili lesove pod gorami.

Gore so dobile visoke kučme, ki so jim segale do ramen in dalje.

Vztrajni, močni nalivi in zmrzal je opravljala svoje uničujoče razdiralno delo.

Vrh gore se je preklal na dvoje, duh po žveplu je napolnil z oblakom dima in prahu tri doline v treh deželah pod goro. Ogromni skalni bloki, apnenčasti drobci, skalni prah je brusil žlebove, kamine in počil gore. Meli pod gore se dolgo niso mogle umiriti, še teden in več dni po odlomu so skalni bloki merili višino in globino gore. (Se nadaljuje)

— Zdaj sta tigrovca, najmlajša tigrovca v vasi! To je velika čast, veliko zaupanje, ki sta ga že zdavnaj zaslužila za našo stvar. Trst, Istra, Gorica, Reka, to je TIGR, to je društvo pogumnih ljudi, maščevalcev in pričevalcev, trkajočih na vest sveta, ki nam je napravil vnebovpijočo krivico. To smo mi, ki se s krivico nismo sprijaznili, marveč terjamo z bojem proti fašistom pravico in združitev s svobodno domovino. Dokler ne dosežemo tega, naš boj ne bo končan.

Andrejev glas je bil resen in svečan, ko ju je lani sprejemal v tajno društvo.

Jankov brat Andrej je bil že dolgo vrsto let njegov vzornik. Vedel je, da so Andrejevega in Jankovega očeta ubili Italijani že med vojno in da počiva v grobu skupaj z drugimi ustreljenci pod ruševinami kapelice, ki so jo tistega dne pred šestimi leti fašisti razbili z dinamitom. Andrej je tedaj znosil razbite ostanke na grob in jih zložil tako, da so imeli obliko kakor Krn.

V temu Krnu je bila majhna, skrbno prikrita votlina. Vanjo je Andrej skril steklenico, zapečateno s pečatnim voskom, a v steklenico zvitek listov iz najbolj trpežnega papirja, na katerem je opisal svoje pričevanje o dogodkih, ki jih je doživel kot štirinajstletni deček, napisal imena ustreljenih in popisal vse dogodke od dneva, ko so Italijani ponovno zasedli slovenske kraje med Triglavom in morjem, vsa nasilja, ki so jih počeli, vse do dne, ko so izrabili strela, ki je poškodovala italijanski spomenik padlim na Krnu, kot opravičilo za svoje nečloveško divjanje, poboje in požige na Kobariškem.

V posebno skrbno povoščeno rutico je zavil nekaj krogel, ki jih je izdolbel iz pokopališkega zida

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

in med katerimi so morda bile tudi krogle, ki so umorile Andrejevega in Jankovega očeta, krogle iz morilskih italijanskih pušk. Poleg te culice pa je položil še drugo, nezapečateno steklenico, v katero je vtaknil list s svojo prisego, da se ne bo sprijaznil s krivico, ki jo je svet napravil Slovincem, in da se bo proti tej krivici boril, dokler ne bo osvobodjena vsa slovenska domovina in dokler ne bo sleherna krivica, prizadeta slovenskemu ljudstvu odpravljena in maščevana.

— Za ta cilj se bom boril do zadnjega diha svojega življenja in sem za svobodo in pravico slovenskega naroda pripravljen sleherni hip žrtvovati mladost in življenje.

To prisego, ki jo je Andrej napisal pred šestimi leti, sta lani podpisala tudi Janko in on. Zdaj je njuno ime shranjeno v drugi Andrejevi steklenici na najbolj posvečenem kraju v vasi poleg imen odraslih fantov in mož, kakor so Andrej, Peter, Filip in drugi iz nekaterih sosednjih vasi.

— Pogumen fant si, — mu je ob sprejetju rekel Andrej in ga spomnil na tiste tedne in mesece po očetovi smrti. Po Andrejevo se je takrat obnašal zelo pogumno pred učiteljem, ki je skušal tiste dni, ko je neki dunajski učenjak ugotovil, da je spomenik na Krnu res poškodovala strela, dokazati, da ta učenjak drži s Slovenci in da bo on odkril prave krivce in tako opral italijansko sramoto, ki se je zaradi ardiškega in fašističnega zločinskega divjaštva na Kobariškem razvedela po vsem svetu.

Učitelj se s to resnico ni hotel sprijazniti, a še manj s pisanjem v inozemskem časopisju, ne samo v sosednji barbarski državi (tako je učitelj govoril o kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev), marveč tudi v Franciji, Angliji in celo v Ameriki, ki so sveti boj najbolj zvestih in zavednih italijanskih nacionalistov, hrabrih arditov in fašističnih skvadrstov, nosilcev dvatisočletne rimske kulture v te barbarske kraje, da bi jih napravili za »terro italianissimo«, psovali z barbarstvom nad nekakšnimi Slovenci, ki

jih sploh ni in so si jih šele izmislili ob koncu vojne, v resnici pa so bili, so in bodo samo barbarški ščavi.

Tako se je tiste dni pred njim razburjal učitelj, bled kakor kreda, s katero je napisal na tablo: QUI SI PARLA SOLO LA LINGUA ITALIANA, še preden so tistega dne prišli v razred in posedli po starih črvivih šolskih klopih. Celu uro je bruhal svoje sovraštvo do živih in mrtvih ščavov in grozil, da jih bo prisilil ali pa bo pripeljal v vas novo skvadro, ki bo izruvala na pokopališču vse križe in nagrobnike s ščavovskimi imeni in napisi, toda prepelj bo zlepa ali zgrda iztisnil iz njih, da bodo priznali, da so njihovi očetje in bratje oskrunili spomenik italijanske slave na Krnu in da bodo to povedali tudi pred častnikarji, ki jih bo poklical v šolo. Nato jim je ukazal, da so vstali, in zahteval, da bi v zboru odgovarjali na njegovo vprašanje, kdo je oskrunil spomenik na Krnu, z besedami: Spomenik italijanske slave na Krnu so oskrunili ščavi, sovražniki velike Italije.

Toda na njegovo vprašanje so le redki začeli ponavljati zahtevani odgovor, a še ti so umolkneli že po prvih besedah, ko so videli, da vsi drugi kljubovalno molče in da jih pogledujejo z zaničevalnimi pogledi.

— Così? Voi ribelli! — je zahrkal učitelj in zagrozil s palico, če ne bodo odgovarjali v zboru, kakor je bil zahteval.

Otroci se za grožnjo niso zmenili.

— Alora! — je vzkliknil in ponovil vprašanje.

— Spomenik italijanske slave na Krnu...

Učiteljeve oči so zasijale, dokler se glas šolarjev ni začel krhati in se ustavil.

— Nočete? Ste pozabili? — je zopet sovražno poblskoval nad njimi s pogledi, nato pa odgovor ponovil sam in zahteval, da ponovijo skupaj z njim.

Otroci so ponavljali besedo za besedo, konec pa je povedal samo še učiteljev glas, ki ga je spremljal Jankov in njegov, ki sta se zmenila, da bosta učiteljev stavek dokončala:

— Spomenik italijanske slave na Krnu je oskrunila strela!

— Che cosa?! — je učitelj planil od table in pozabil na druge. Zgrabil ju je za kuštrave lase in ju odvel pred tablo in zakričal, ko ju je prepoznal. Tvoj brat je bil! Tvoj oče je bil!

— Pustite mojega očeta pri miru! Po nedolžnem so ga pobili do smrti!

— Kdo ga je pobil? Kdo? — je učitelj pri tem spustil Janka in še drugo roko zakopal v njegove lase in mu začel stresati glavo in ga z glavo butati ob tablo.

Zavaroval si je čelo z dlanmi, da bi ublažil udarce, učitelj pa je kričal:

— Kdo je bil? Kdo!

— Tudi vi ste bili med njimi!

— Bil! Bil! Mai perque? Tuo padre je bil skrunilec, zločinec, — je kričal učitelj in mešal italijanščino in slovenščino.

— Moj oče je bil nedolžen!

— Nedolžen? O dio mio!

— Moj oče je bil nedolžen! — je ponovil, v grlu pa so se mu nabirale solze ne zaradi tega, ker ga je učitelj z glavo butal v tablo, marveč, ker je bil spomin na očeta in očetovo smrt še svež in se prst nad njegovim grobom še ni sesedla.

— Tuo padro e...ee...e uno assassino! Ubijalec! Razbojnik! Zločinec!

— Zločinec si ti, prekleti beneški prodanec! — je kričnil slovensko, učitelju pa je ob tej predrznosti zmanjkalo sape, da jo je moral globoko zajeti v svoja bolna pljuča.

— Cosa? Cosa, — je učitelj lovil sapo, žile na sencih so mu nabrekli, obenem pa je zapil vanj oči, kakor da mu bodo zdaj zdaj izskočile iz jamic.

Ni se prestrašil tega pogleda.

Prvouvrščena ekipa gasilskega društva Planina pod Golico

Vtisi s VII. kongresa slovenskih gasilcev

Pred 14 dnevi je v Murski Soboti zasedal VII. kongres slovenskih gasilcev. Na kongresu je bilo prisotnih okrog 180 delegatov in gostov, med njimi tudi pet delegatov iz naše občine, od tega trije iz poklicne gasilske in reševalne čete v Železarni in dva delegata izvoljena na občnem zboru občinske gasilske zveze Jesenice.

Nekaj več o VII. kongresu in veliki paradi, ki je bila po končanem kongresu v Murski Soboti sta nam povedala Tomaž Klinar, podpredsednik občinske gasilske zveze in poveljnik Stane Tramte. Delegati izvoljeni za VII. kongres so gradivo prejeli že prej in je bilo vsebinsko zelo bogato. V gradivu, ki ga je obravnaval kongres je bilo zajeto delo zadnjih štirih let. Kongres je minulo obdobje ocenil kot uspešno, saj so gasilske enote v Sloveniji zelo napredovale. Nabavljena je bila nova oprema, črpalke, gasilske cevi in preurejenih ali pa na novo zgrajenih več gasilskih domov. Kongres se je najprej sestel na plenarnem zasedanju, delegati pa so poslušali poročilo predsednika republiške gasilske zveze Metoda Rotarja. Ustanovili so tudi dve komisiji in sicer za

organizacijsko in propagandno delo ter strokovno-tehnično komisijo. Največ pozornosti so posvetili analizi izpolnjevanja sklepov šestega kongresa, razpravljali so o pravilniku o članarini, podeljevanju gasilskih priznanj in govorili o vključevanju žena, pionirjev in mladine v gasilske vrste. Dalj časa so se zadržali pri vzgoji kadrov ter nabavi enotne osebne opreme in orodja, ki je potrebno pri gašenju požarov. Poudarjeno je bilo tudi sodelovanje z enotami civilne zaščite in odbori splošnega ljudskega odpora.

Kongres je sprejel resolucijo, ki vsebuje naloge za prihodnje obdobje. O pravilniku, s katerim naj bi določili članarino, bodo razpravljali še v občinskih gasilskih zvezah, predsedstvo re-

publiške gasilske zveze, pa bo glede članarine zavzelo dokončno stališče. V novoizvoljenem predsedstvu republiške gasilske zveze bosta v prihodnje sodelovala tudi poveljnik poklicne gasilske in reševalne čete Železarne Franc Bahun in poveljnik občinske gasilske zveze na Jesenicah Stane Tramte.

Gasilci v Pomurju in še posebej v Murski Soboti so posvetili pripravam na kongres vso skrb in pozornost. Priprave na kongres in veliko parado, v kateri je sodelovalo 4000 uniformiranih gasilcev v 46 ešalonih, so izvedli ob izdatni pomoči vseh tamkajšnjih družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine Murska Sobota. V paradi je bilo tudi okrog 100 gasilcev z Gorenjske. Na paradi so prikazali sodobno opremo enot civilne zaščite in sodobno orodje ter pripomočke za gašenje požarov. Poleg parade so organizirali kulturno prireditev in sprejem za delegate VII. kongresa pri predsedniku skupščine občine Murska Sobota. Veliko parado si je ogledalo okrog 7000 ljudi, zbrani množici pa je spregovoril tudi predsednik republiške konference SZDL Slovenije Janez Vipotnik.

S potekom kongresa in veliko parado so bili zadovoljni delegati in gostje med katerimi so bili tudi predstavniki iz zamejstva. Predsednik republiške gasilske zveze bo še naprej Metod Rotar, ob velikem gasilskem slavu v Murski Soboti pa so podelili tudi nekaj priznanj med drugim tudi gasilskemu vestniku, ki letos praznuje 25-letnico. Delegati iz naše občine, ki so bili prisotni na sedmem kongresu v Murski Soboti bodo o delu kongresa podrobneje poročali gasilcem v gasilskih društvih in se z njimi pogovorili o nadaljnjem delu, ki mora biti usklajeno s sprejeto resolucijo VII. kongresa.

Člani poklicne gasilske in reševalne čete Železarne so letos na občnem zboru iznesli, da je star rešilni avtomobil dotrajal in predlagali nabavo novega. Vodstvo Železarne je to potrebo takoj razumelo in 24. aprila so dobili novega, Citroën — Tomos, »žabo«. Vozilo so dobili običajno opremljeno in so člani naše gasilske čete uredili v njem sami vse potrebno. Montirali so UKV primopredajnik, alarmne naprave in nosila oziroma posteljo. Poveljnik gasilske čete Franci Bahun je povedal, da so nov rešilni avtomobil izročili uporabi v ponedeljek 19. junija.

Novice iz radovljiske občine

Na IV. zbor gorenjskih aktivistov NOB, ki bo v nedeljo 25. junija v Tuhinju, v organizaciji občinske konference SZDL Kamnik, bo iz radovljiske občine odpeljalo pet avtobusov z nad 200 udeleženci. Skrb za prevoz in vodenje so prevzele KO SZDL in ZB.

V tem tednu so bile v družbenopolitičnih organizacijah radovljiske občine številne seje in sestanki, očitno tudi zaradi bližajočih počitnic, ko ni računati na večjo aktivnost. Na Bledu, Begunjah in v Radovljici so bile v tem tednu že druge seje KO SZDL. Zasedal je tudi komite in kadrovska komisija pri občinski konferenci ZK. Prav tako pa je imel sejo občinski sindikalni svet.

V minulem tednu je zasedal svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve. Obravnaval je problematiko gramoznic in kamnolomov, predloge za zazidalne načrte in lokacije, presodil načrte za vikende v Ukancu ter imenoval komisijo za javno zelenje.

Novo ustanovljeni svet za kmetijstvo pri občinski skupščini je proučil srednjeročni program razvoja kmetijstva na Gorenjskem ter obravnaval načrt razdelitve sredstev za kmetijstvo in upravljanje z njimi.

Člani sveta za občo upravo in notranje zadeve so na tokovi seji poslušali poročilo o dejavnosti postaje milice in občinskega javnega tožilstva in obravnavali predlog spremembe zakona o prekrških. Pretresali so tudi predloge za podelitev občinskih priznanj in presojali požarnovarnostni načrt za občino Radovljica.

V dvorani radovljiske graščine je Delavska univerza prejšnjo soboto, ob otvoritvi razstave plastik in monotipij akademskega kiparja Borisa Sajovica, priredila klavirski recital Petra Kopača. Razstava bo odprta do 4. julija.

O pobudi za stabilizacijo, ki jo je sprožil kolektiv Plamen iz Kroke je na zadnji seji, razpravljala tudi občinska skupščina. Odborniki so podprli Plamenovo akcijo in priporočili vsem delovnim organizacijam, da odločnejše pristopijo k ureničenju stabilizacijskih ukrepov.

Odslej bodo tudi v radovljiski občini gostinski lokali, kjer točijo alkoholne pijače, odprti šele ob 6.30 ure zjutraj. To je sklenila občinska skupščina, da bi preprečila pitje alkohola pred pričetkom delovnega časa.

Za blejske turiste je TD Bled, v sodelovanju s Park hotelom, prejšnji torek priredilo turistični zabavni program. Nad 200 stalnih gostov si je v Kazini najprej ogledalo barvni film Pozdrav z gora nato pa so se predstavili pevci iz Ribnega in folklorna skupina iz Gorij. Po programu je bilo tekmovanje gostov v plesih in drugih zabavnih točkah. Takšne prireditve bodo za svoje goste prirejali tudi v prihodnje.

Trgovsko podjetje Specerija je pred dnevi uredilo v naselju Grad, blizu cerkve na Bledu, prikupno gostišče s sodobno urejenimi restavracijskimi prostori, ki bodo znatno pripomogli k zadovoljevanju večjih potreb turistov. Novo gostišče so imenovali RIKLI po imenu ustanovitelja blejskega turizma.

Kot vse kaže bodo končno le odprli za javnost sprehajalno pot ob jezerski obali pod vilo Bled na Bledu. O tej poti je bilo že več let veliko govora na vseh zborih občanov. Zahtevo je postavilo turistično društvo in krajevna skupnost pri lastniku vile Bled — Emoni iz Ljubljane.

Občinska zveza za telesno kulturo Radovljica je v mali sejni dvorani občinske skupščine razstavila športne trofeje — pokale, medalje, plakete in druga zaslužena priznanja, ki so jih prejeli številni športniki iz občine. Svoje trofeje pa niso poslali na razstavo le najboljši bohinjski športniki.

Veslači blejskega četverca brez krmarja, ki nas bo zastopal na olimpiadi v Münchnu pridno trenirajo. Da bi se lahko v miru pripravljali, so se z Blejskega preselili na Bohinjsko jezero.

V četrtek, 15. junija zvečer, je bil v nabito polni Festivalni dvorani na Bledu, koncert ansambla Avseniki, ki ga je organiziralo trgovsko podjetje Murka iz Lesc, sodeloval pa je tudi Glas iz Kranja.

Novice iz jeseniške občine

Na torkovi seji sveta za urbanizem, gradnje, komunalne zadeve, krajevne skupnosti in stanovanjske zadeve pri skupščini občine Jesenice, so razpravljali najprej o poročilu podjetja Vodovod Jesenice, in Stanovanjskega podjetja Jesenice. Obema poročiloma je priložen tudi program dela za prihodnje obdobje, katerega pa bodo vsaj pri Vodovodu lahko realizirali, če bodo sprejete nove višje cene vodarine. Nadalje so na seji potrdili tudi program dozidave osnovne šole v Žirovnici. V predvidenih treh traktih naj bi uredili telovadnico in pripadajoče prostore, uredili naj bi prostore za vzgojno varstveno ustanovo ter uredili prostore šolske kuhinje. Potrdili so tudi odlok, po katerem bodo morali v bodoče plačevati štiri odstotni prispevek od osebnega dohodka za stanovanjsko gradnjo tudi delavci, zaposleni pri privatnih delodajalcih. Končno so

še sklenili, da bodo javno razgrnili dopolnjen zazidalni načrt Spodnjega Plavža, po katerem naj bi ob železniški progi in starem pokopališču ter ob Kurilniški cesti ter cesti na Golico zgradili več stolpičev. Zazidalni načrt bo en mesec razgrnjen v avli skupščine občine.

V ponedeljek je bila v Radovljici tiskovna konferenca, kateri so predstavniki tiska in druge seznanili z dosedaj opravljenem delu ob predložitvi dolgoročnega razvoja Gorenjske, kot ga je pripravila skupina strokovnjakov. Poleg tega pa je eden od sestavljalcev diplomirani ekonomist Ermin Kržišnik pojasnjeval nekatere probleme Gorenjske in pa razvojne perspektive. Gorenjska je po splošni stopnji razvitosti pod slovenskim poprečjem, pri čemer vse bolj zaostajamo, je bila osnovna ugotovitev stro-

kovnjakov pri zbiranju podatkov in načrtovanju. Zato je bil sklep Sveta gorenjskih občin pravilen, ko je naročil študijo o dolgoročnem razvoju, če hočemo, da se bo gorenjska regija v bodoče drugače razvijala. Navzoči so strokovnjakom postavili tudi več vprašanj, od katerih, je bilo prav gotovo najpomembnejše, kdo bo usklajeval in usmerjal nadaljnji razvoj. Na taka in podobna vprašanja so poskušali odgovoriti tudi na četrtkovem celodnevem posvetu na Bledu, katerega se je poleg strokovnjakov udeležilo še po dvanajst delegatov iz vsake gorenjske občine.

V petek dopoldne so se v prostorih skupščine občine Jesenice sestali predstavniki projekta Zgornji Jadran, predstavniki skupščine občine ter člani komisije, ki so jo imenovali za spremljanje programa. Kot je znano je

v projekt Zgornji Jadran vključena tudi Kranjska gora, na posvetu, ki je bil v tem smislu eden prvih, pa so govorili predvsem o nekaterih ugotovitvah, ki so jih dobili pri analizi ankete izvedene med domačimi in tujimi turističnimi organizacijami glede zimskega letovanja v Sloveniji. V kratkem bo pripravljen celotni projekt izgradnje

Kranjske gore, kjer naj bi po končani izgradnji imeli okoli 11.000 postelj, seveda pa tudi vse spremljajoče objekte. Posvet sicer ni imel namena, da bi potrdil kakšne posebne zaključke, ugotovili pa so, da ima Kranjska gora predvsem s področjem Vršiča vse možnosti, da se razvija v pomembno zimsko turistično središče.

Krajevna skupnost Žirovnica praznuje

Na žirovniškem področju praznujejo od 22. junija do 2. julija svoj krajevni praznik. S številnimi prireditvami se spominjajo obletnice ustrelitve 29 talcev pod požganim železniškim mostom v Mostah.

Osrednja slovesnost bo zadnji dan praznovanja 2. julija, ko bodo ob 9. uri dopoldne imeli žalno slovesnost ob spominskem obeležju v Mostah. Slavnostna seja krajevnega odbora pa bo 30. junija ob 19. uri.

Poleg tega imajo na programu še 12 drugih priredi-

tev in akcij. Najpomembnejše med njimi bodo polaganje vencev na spominska obeležja na Stolu in v ravnini, obisk staršev padlih borcev v NOV, gasilci bodo izročili v uporabo nov gasilski avto, poleg tega bo pet gasilskih društev tega področja pripravilo sektorsko vajo. Šolski otroci bodo pripravili razstavo svojih izdelkov in pevski koncert. V soboto, 1. julija pa bo na Breznici srečanje s pisateljem Tonetom Svetinom. TVD Partizan in člani ZRVS so pripravili več tekmovanj v raznih športnih disciplinah. B.

Črevesni zajedalci

Črevesnih glist je več vrst — pri nas so najbolj razširjene tako imenovane valjaste gliste. Raziskave so pokazale, da dandanes trpita za črevesnimi paraziti dve tretjini človeštva. Črevesni zajedalci ali gliste, kakor jih običajno imenujemo, žive v črevesju svojega gostitelja — človeka. So ena najbolj razširjenih nadlog širokih ljudskih množic, še posebno pri nas. Praviloma jih najdemo pri ljudeh vseh starosti, zato si upravičeno zagotavljamo vprašanje, kako naj rešujemo ta socialno-medicinski problem, kako naj spoznamo nosilce črevesnih zajedalcev in kako naj preprečujemo oziroma zdravimo to obolenje.

Gliste se zelo pogosto naselijo v prebavilih človeka. Znamenja glistavosti so nasploh neopredeljena. Pri hujših okužbah prevladujejo bolečine v trebuhu, motnje v prebavi, utrujenost, nemirno spanje in živčna razdražljivost. Črevesne gliste povzročajo v prebavilih človeka težave, ki se izražajo kot preobčutljivost, napadi, podobni padavici ali histeriji, krči, znamenja, podobna vnetjem možganskih open itd. Kot tujki v telesu lahko gliste povzročijo še vrsto drugih težav. Bolnik postane nemiren, razdražen, pogosto celo pobit, izgubi sposobnost za koncentracijo na delovnem mestu, zaradi česar lahko pride do nesreč pri dleu.

Našteli smo nekaj splošnih znakov, ki nam lahko povedo, da so se v prebavilih naselile gliste. Zanimivo pa je to, da večina bolnikov sploh ne ve, da se je okužila z glistami. Zato se pogosto dogaja, da cele družine dolga leta ali celo desetletja gostijo te neprijetne parazite. Še posebno so ogroženi kolektivi, v katerih žive nosilci teh zajedalcev: otroški vrtci, internati, tovarne, šole. Najbolj izpostavljeni glistam so otroci, ki se okužijo pri dnevnih aktivnostih — pri igri, pri sesanju prstov itd.

Do okužbe pride pretežno skozi usta. Nalezljive oblike glist pridejo v usta s hrano, z umazanimi rokami, s pijačo in z drugimi predmeti, ki pridejo v stik z usti. Še zlasti težko je preprečiti okužbo z jajčeci in ličinkami, ki so zaradi čvrste ovojnice zavarovane pred vplivi okolja. Omenjeni obliki najčesteje najdemo v blatu človeka in neheterih živali.

Civilizirani narodi nasploh mislijo, da živijo ni težko zavarovati pred okužbo s človeškimi fekalijami. Res je, da sodobne sanitarije in odstranjevanje človeških fekalij v precejšnji meri pomagajo pri preprečevanju okužbe s črevesnimi glistami.

Kljub temu pa je znana dolga vrsta primerov, ko so higienski ukrepi odpovedali in je prišlo do množične okužbe. Dejstvo je, da marsikje vrtove še vedno gnojijo s človeškimi fekalijami. Solata je eden najpogostejših virov okužbe, še posebno pri nas.

Poglejmo si nekoliko natančneje dve vrsti črevesnih glist, ki sta v naši državi najbolj razširjeni.

1. **Podančica** najčesteje napada otroke, ker pa je zelo nalezljiva, se okužba hitro razširi tudi na odrasle v družini. Samica podančice, ki potuje skozi debelo črevo in danko, okrog katere izloča veliko število jajčec (okrog 11.000), povzroča okrog danke srbenje, kar je eden od najpomembnejših simptomov. Če jajčeca z umazanimi rokami ali hrano pridejo v usta drugih članov družine, se okužba naglo razširi. Otroci, ki se igrajo po dvoriščih, imajo pod nohti veliko teh jajčec; s sesanjem prstov in dotikanjem ust se tako vedno znova okužujejo. Jajčeca podančice najdemo v hišnem prahu (okužba z dihanjem) po omarah, mizah in oknih, v straniščnih školjkah, v posteljnem perilu. Nasploh jih je največ po spalnicah, tako da je okužbi izpostavljena vsa družina. Iz družine se okužba razširi v otroške vrtce, v tovarne, kasarne in druge kolektive. V takih primerih je neobhodno potrebno zdravljenje vse družine oziroma kolektiva.

Najpogostejši znaki okužbe s podančicami so izguba teka, hujšanje, močenje postelje, nespečnost, sklepetanje z zobmi, bolečine v trebuhu, slabost, bruhanje in alergične reakcije organizma.

Da bi se obvarovali pred okužbo, si moramo redno umivati roke po opravljanju potrebe in pred jedjo. Med zdravljenjem in še teden dni po njem mora bolnik nositi tesno oprijeto perilo, ki preprečuje, da bi jajčeca podančice prišla v stik z rokami in se tako raznesla. Telesno perilo je treba prekuhati vsak dan, posteljnino, spalne srajce in pižame pa dva- do trikrat na teden.

2. **Navadna ali velika glista** je prav tako zelo razširjen zajedalec človeškega črevesja. Z njo je okuženih približno 650 milijonov ljudi. Navadna ali velika glista je dolga 15 do 35 cm. Živi v tankem črevesu in se hrani z njegovo vsebino. Samica izleže približno 200.000 jajčec na dan; možnost okužbe je zaradi tega zelo velika. Jajčeca se izločijo iz organizma z blatom, se zunaj njega razvijajo v ličinke, pridejo ob ponovni okužbi spet v tanko črevo, prodrejo skozi njegove stene in potujejo po limfnih žilah in venah v jetra, v spodnjo zbiralno veno, v desno srce in v pljučne arterije. Iz pljuč pridejo v usta in od tam nazaj v tanko

črevo, kjer se 75 dni razvijajo v odrasle gliste. Ni nujno, da bi bolnik v tej fazi razvoja navadne gliste imel težave. Tisti, ki pa jih vendarle imajo, običajno tožijo o krčih in neopredeljenih bolečinah v želodcu.

Do hudih težav, ki se lahko končajo celo s smrtjo, pride zaradi preseljevanja odraslih glist. Najdemo jih lahko v izbruhani hrani. Zaidejo lahko v nosno votlino in od tam v pljuča bolnika, v žolčevod, v žolčnik ali slepo črevo. Pri preobčutljivih bolnikih se lahko pokažejo znamenja zastrupitve, ki ga povzroči razpadanje poginulih glist. Najpogostejši simptomi so nespečnost, izguba apetita, hujšanje, huda živčna razdražljivost; pri otrocih pa lahko pride celo do zastoja v telesnem in duševnem razvoju.

Ogledali smo si dve najbolj razširjeni vrsti iz množice glist, o katerih pa tu ne moremo podrobneje razpravljati. Omenimo le še to, da so pri nas precej razširjene tudi tako imenovane rudarske gliste, bičaste in takoimenovani strongiloides (glista, ki živi v tankem črevesu človeka). Te tri vrste so nekoliko manj pogoste od prvih dveh, vendar pa zato nič manj nevarne.

Omeniti velja še to, da gre v 90 % primerov glistavost za mešano okužbo, kar z drugimi besedami pomeni, da se v 90 % primerov v človeških prebavilih zaredita najmanj dve, lahko pa tudi pet vrst glist. Povedali smo že, da sta nalezljivi obliki gliste jajčeca in ličinka. Pri zdravljenju črevesnih parazitov moramo torej vplivati na ta dva faktorja, če želimo doseči dobre rezultate.

V minulih stoletjih je bila v rabi dolga vrsta zdravil zoper črevesne gliste, bolj uspešnih in manj uspešnih. Zdravila, ki bi delovala na več vrst glist oziroma na odrasle gliste, jajčeca in ličinke hkrati pa ni bilo. Šele od leta 1967 dalje, ko so Američani odkrili in poslali na tržišče tiazabendazol (Mintezol), je zdravljenje črevesnih okužb mešanega tipa uspešnejše. Omenjeni preparat namreč deluje na vseh pet vrst glist, ki smo jih v članku omenili ter na njihova jajčeca in ličinke, kar je nadvse pomembno. Zdravilo lahko dobimo tudi v naših lekarnah, seveda pa se moramo o zdravljenju glistavosti posvetovati s svojim zdravnikom, ki nam bo dal podrobne napotke. Velikega pomena je, da se angažiramo vsi in tako podpremo akcijo za zatiranje črevesnih parazitov pri nas, še posebno pa pri naših otrocih in mladini ter v delovnih kolektivih. In ne pozabimo: če se s črevesnimi paraziti okuži en član družine ali kolektiva, je treba zdraviti vso družino oziroma kolektiv.

Dr. med. Ljubo Dorem

Slovo od velikega glas- benega intuziasta

Tiho, brez slovesa je za vedno odšel od nas eden vidnejših jeseniških kulturnih delavcev, tov. Jože Medvešček.

Z njim smo mnogo prežgodaj izgubili glasbenika-amaterja, ki je skoraj 40 let deloval na glasbenem področju. Bil je izredno talentiran in sposoben muzik, obenem pa zelo discipliniran in skromen po značaju. Njegova dejavnost na glasbenem polju je bila zelo široka, saj je bil dolga leta od ustanovitve glasbene šole na Jesenicah, pa do časa, ko je zbolel za neozdravljivo boleznijo, mentor in pedagog na šoli. Vzgojil je celo vrsto mladih glasbenikov. Bil je eden izmed stebrov nekdanjega simfoničnega orkestra, sodeloval je kot violinist na koncertih in ob raznih drugih prilikah.

Ob neki priliki sva se med drugim pogovarjala o glasbeni dejavnosti na Jesenicah in se spominjala uspehov, ki smo jih dosegli v času delovanja simfoničnega orkestra. Takrat je bil že močno bolan, toda imel je izredno voljo, da bi še muzicala ni mogel več, ker ga je bolezen vse bolj in bolj utrujala; ves je gorel za muziko in izgorel...

Dragi Pepi, iskrena Ti hvala za vse, kar si storil za glasbeno kulturo na Jesenicah.

Rado KLEČ
v imenu njegovih ožjih
sodelavcev in kolegov

Javorniški upokoјenci na izletu v Crikvenici

Upravni odbor Društva upokoјencev na Javorniku že vrsto let za člane društva organizira izlete, za katere vlada veliko zanimanje. Letos so imeli že štiri izlete, zlasti zanimiv in uspeh pa je bil izlet združen z ogledom Plitvičkih jezer in bivanjem v počitniškem domu Železarne v Crikvenici. Izlet so organizirali v dnevi od 6. do 8. junija. 96 izletnikov se je z dvema avtobusema podjetja Viator odpeljalo k Plitvičkim jezerom. Z ogledom Plitvičkih jezer in pozneje z bivanjem v Crikvenici so bili upokoјenci iz Javornika zelo zadovoljni. Kot nam je povedal tajnik Društva upokoјencev Matevž Kalan so bili še posebej zadovoljni s prehrano in oskrbo in pozornostjo osebja v počitniškem domu. Javorniški upokoјenci se zahvaljujejo tudi sindikalni organizaciji Železarne, ki jim je omogočila prijetno bivanje v počitniškem domu. Upravni

odbor Društva upokoјencev na Javorniku tudi v prihodnje pričakuje takšno sodelovanje s sindikatom Železarne, še posebej ker je v društvu vključena večina bivših delavcev Železarne, ki so bili več let zaposleni v obratih Železarne in so na težkih in odgovornih delovnih mestih prispevali delež k nadaljnjemu razvoju tovarne.

Upokoјenci na Javorniku želijo in pričakujejo, da bi ob takšni pomoči, kot so jo bili deležni pri tem izletu, organizirali tudi po končani glavni sezoni, bivanje v počitniških domovih Železarne ob morju. Tako bi uspelo upravni odboru upokoјencev na Javorniku, da bi omogočil tudi drugim članom društva, ki tokrat niso bili v Crikvenici, prijetno počutje v počitniškem domu, ki ostane še dolgo v spominu vseh udeležencev izleta.

Izlet jeseniških upokoјencev

Četrtek, 15. junija, je bil dan jeseniških upokoјencev. Kmalu po pol šest uri zjutraj se je odpeljala skupina 95 izletnikov z udobnimi Kompasovimi avtobusi skozi Ljubljano in Brežice v Kumrovec. Med vožnjo nas je vodja izleta seznanil s Titovim rojstnim krajem in opisal njegovo rojstno hišo ter pohištvo in predmete, ki so v hiši razstavljeni. Hiša je ohranjena taka, kot je bila pred 80 leti, ko se je siromašnemu kmetu Franji Brožu rodil sedmi otrok, ki so mu dali ime Josip. Če bi že v avtobusu ne bili seznanjeni z vsem kar smo videli, bi imeli od obiska v Kumrovcu mnogo manj, kajti reka obiskovalcev, predvsem šolske mladine, se je vila kaj hitro skozi prostore hiše. Do nedavna nepoznano vas Kumrovec na slovensko-hrvatski meji obišče namreč letno okoli sto tisoč obiskovalcev.

Navdušeni nad vsem kar smo videli v Kumrovcu, smo se odpeljali v Podčetrtek, kamor smo šli zaradi atomskih toplic. Ker nov bazen iz plastične snovi še ni bil dograjen, odprli so ga te dni, smo se kopali v starem, lesenem bazenu in preizkusili zdravilno moč vode.

Od kopanja dokaj izčrpani, je domače kosilo z ajdovimi žganci v restavraciji TTG, zelo teknilo. Presenetil pa nas je predsednik turističnega društva in upravnik restavracije tovariš Renier, ki je prišel po kosilu med nas. Zahvalil se je za obisk, govoril o razvoju atomskih toplic, sedanjih in bodočih gradnji ter zdravilnosti vode. Vsakemu udeležencu izleta je dal brošuro ATOMSKE TOPLICE PODČETRTEK, najstarejše-

mu in najstarejši udeleženki izleta pa šop rdečih vrtnic. Po zahvali za gostoljubnost in pozornost, smo se kot nad obiskom Kumrovcu, tudi nad obiskom Podčetrtega navdušeni odpeljali še v Rogaško Slatino. Tam smo pri vrelcu Tempel popili nekaj zdravilne vode in se po ogledu Rogaške Slatine odpeljali skozi Celje, prek Trojan, kjer je bil zadnji postanek zaradi priznanih krofov, na Jesenice. Kakor tja, je tudi vožnja nazaj prehitro minila. Bil je to lep izlet, da so vsi potniki v avtobusu peli, bili razpoloženi, zadovoljni in celo navdušeni, kar je bila zasluga potnega vodje. Takih izletov si še želimo.

JEKLAR jutri v Avstriji

Jeklar, pevski zbor jeseniških železarjev, bo nastopil jutri na jubilejnim mednarodnem koncertu v Fernfordu v Avstriji. Jubilejni koncert bo ob 50-letnici moškega pevskega zbora tovarne heraklita v Fernfordu, s katerim je Jeklar navezal stike pred dvema letoma. Jeklar, ki bo nastopil poleg domačega pevskega zbora, pevskega zbora iz Zahodne Nemčije in še enega zbora iz Avstrije, bo pel poleg slovenskih umetnikov in narodnih tudi dalmatinsko, rusko, italijansko in črnsko pesem. Sodelovanje na mednarodnem koncertu je za Jeklarja lepo priznanje, zato se je na tokratno gostovanje v Avstriji temeljito pripravil.

JEZIKOVNI POGOVORI

Za spremembo spet malo pobrsčajmo med knjigami. Naš današnji gost je Lovro Kuhar — Prežihov Voranc. Z odlomkom iz novele Samorastniki, kjer pisatelj na izjemen način prikaže trpljenje in bedo nezakonske matere; zaničevani od vseh in vsakogar prisiljen je le njeni otroci, trdni — odločni in neizprosni, kakršne jih je skovalo življenje, kakršna je tudi njihova mati Meta. Bralec naj bo pozoren na način opisanja, bogastvo besednega zaklada in večje pero v slehernem izrazu in že preroških mislih. Njegovo pripovedovanje je razumljivo, barvito in vredno pomuževanja. Naj bo Voranc danes naš učitelj in predavatelj in prepričana sem, da bo med vami dobrodošel.

Bajtarska hči Meta in gruntarski sin Ožbej nista našla razumevanja pri njegovih starših, on je izgubil pravico do gospodarjenja na gruntu, ona pa kljub sramotni kazni tudi ni prenehala ljubiti vedno bolj propadlega fanta. Iz te nesrečne ljubezni se je rodilo devet nezakonskih otrok, za katere je morala skrbeti Meta, ker je Ožbeja pokopala pijača:

In kadar je Meta tako sedela sredi otrok, je prišlo nad njo, da jim je govorila, čeprav je bila sicer redkobesedna.

»Zdaj, ko ste vsi zbrani pri meni, me poslušajte, kaj vam povem jaz — vaša mati — pankrška mati! Devetero pankrtov vas je. Karnice so zavrgle vašega očeta — zato se ne smete hudovati nanj, kajti Karnice so ga zavrgle zadeli mene, zadeli vas. Vidite me, kako sedim med vami, moje roke vidite, ki so od ognja in dela tako zrezane, da niso bile zmogljive rahlega božanja; moje srce je tako posušeno, da ne čuti nobenih skomin, razen ljubezni do vas, do svoje krvi. — Kadar boste odrasli, branite svojo pankrško čast, kjer koli boste hodili. Ko zmanjka mene, ne boste imeli toplejše kamre, kamor bi lahko stopili... Zato ste pa povsod doma. Ker niso Karnice vaše, je vaša vsa Podjuna, so vaše vse gore, vse globače, vse skale in vaša so polja, ki jih sedaj prekopavate s svojimi rokami...«

Hudobivniki so jo poslušali kot zamaknjeni.

Meta jim je govorila dalje:

»Z vami je tako; vi niste kakor drugi otroci — vi ste samorastniki. Vi se niste odzibali po zibelkah, vaše zibelke so razgoni, brazde, zare, kjer vas je žgalo sonce in vas je močil dež. Ob teh zibelkah so vam popevale tutujke in prepelice, svetila vam je strela, budil vas je grom... Zato ste ko samorastniki. Sami ste se izlevili brez goje, ko izgubljena samorastna setev v razgonu. Kakor se samorastnik zgrabi z okolico, tako se morate tudi vi, Hudobivniki, zgrabit z življenjem. Kjer stopite, poženite korenine. Ne dajte se teptati od drugih, ne prenašajte ponižno krivic, ali tudi vi ne prizadevajte nikomur, nobenemu bližnjemu kakih krivic. — Poglejte, mene so položili na marternico, ko še dobro vedela nisem, kaj je svet. Mogoče bodo polagali tudi vas. Teda stisnite zobe in si mislite, da ste samorastniki — da ste Hudobivniki. Zdaj, po meni, vas je devet, čez petdeset let vas bo lahko že sto, čez sto let vas bo petkrat, deseterkrat toliko. Potem si boste združeni lahko priborili svojo enakopravnost, svoje pravice...«

Leto za letom je Meta vlivala otrokom vero vase in jih učila spoznavati in zaničevati krivico in greh; ta vera se je v njih utrjevala, nosili so jo s seboj po podjunskemrodu, po gorskih koritih, ta vera se je zraščala s tuljenjem vetrov po slemenih, z bučanjem globač, s sanjami polj, zlivala se je s šepetom jezerskih gladin, z neskončnim šumom dravskih valov...

Hudabeli so ostali Hudabeli. Meta sama ni čakala posebne starosti, umrla je pri Galu na neki žagi, v globoki belanski globači. Otroci pa so se razsuli ko mravlje po lesovih, po žagah, po jamah in po hubah. Po vseh koritih in bregovih so posejani, od koder tečejo bistre vode proti Dravi. Najprej jih je bilo devet, danes pa raste že četrty rod, kmalu pa bo peti na vrsti, cela vojska, ki oblega, izpodjeda, zaseda Karnice...

Ustanovljen je svet gorenjskih kulturnih skupnosti

Na zadnjem regionalnem posvetu sedmih gorenjskih kulturnih skupnosti v Domžalah, so po predhodnem soglasju v vseh občinah, sprejeli sklep o ustanovitvi sveta gorenjskih kulturnih skupnosti. Svet bo posvetovalni organ, ki bo v bodoče usklajeval stališča kulturnih skupnosti in jih enotno zastopal pred republiško kulturno skupnostjo ter drugimi organi in institucijami s področ-

ja kulture na Gorenjskem. Za izvajanje posebnih nalog skupnega pomena bo svet lahko imenoval delovne komisije, ki bodo pripravljale tudi predloge skupnih programov.

Za predsednika sveta so soglasno izvolili dr. Stiplovska, predsednika kulturne skupnosti Domžale. Predsednika bodo volili vsako leto iz druge občine. JR

Pogovor ob vrnitvi Mihe Baloha

Uspehi jeseniških gimnazijcev

Minulo sredo je bila v jeseniškem gledališču zadnja peta premiera v tej sezoni in sicer drama Ferda Kozaka VIDA GRANTOVA. V vlogi Toma Granta se je kot gost predstavil filmski, gledališki in televizijski igralec Miha Baloh. Ljubezno se nam je odzval in odgovoril na nekaj vprašanj:

Vaše ime je gledališkim in televizijskim gledalcem dobro poznano. Prav gotovo jih bo zanimalo, kaj vse je privedlo do tega, da ste se odlo-

čili pomagati igralcem jeseniškega gledališča, ko vsi dobro vemo, da ste precej zasedeni s snemanji in igro doma in v tujini?

Povabili so me in prišel sem rad in od srca.

Naslov tega najinega razgovora naj bi bil POVRATEK Mihe Baloha. Mlajša generacija naših gledaliških gledalcev prav gotovo ne ve, kje in kako ste začeli svojo zelo uspešno gledališko pot?

V dramskih delih Tugomer in Rusko vprašanje na Jesenicah.

Vi ste svobodni umetnik. Vaše delo obsega film, televizijo in pa seveda gledališče. Prav gotovo bi bilo zanimivo slišati, čemu dajete prednost?

Prednost dajem delu, ki ga delam. Naj bo to v gledališču, v filmu, radiu ali na televiziji.

Jeseničan ste! Življenje, ki ga živite, vas vodi v različne dele sveta. Ali kaj zasledujete življenje oz. dogajanja, ki so vezana na vaš domači kraj, pa čeprav ste že toliko let izven našega mesta.

V domači kraj hodi človek po toploto in domačnost. Spremljanje dogajanj je bolj delo novinarjev. Veste človek je čudno bitje. Vrača se, če mu je bilo toplo.

Umetnik vašega kova prav gotovo veliko misli o življenju. Če nimate nič proti globjim, lahko bi rekli abstraktnim, vprašanjem, mi povejte, kaj mislite: Zakaj živite?

Odgovoril bi vam preprosto. Igralec živi, doživlja in čuti. Zato živi in za to živi.

Vaša umetniška pot vas je vodila v najrazličnejše dežele na svetu. Kje ste že vse bili kot igralec in na kaj so vezani vaši najlepši spomini.

Snemal sem od Rima do Berlina, od Vladivostoka do Dublina. Kadar Slovenci preskočimo svoj plot, smo neverjetni. Vse dežele kjer smo, so nenadoma Slovenije in vsi ljudje Slovenci. Mi govorimo njihov jezik, oni pa se nam pustijo osvojiti.

Zagotovo vem, da vam razmere v slovenskih, ne samo profesionalnih, temveč tudi v amaterskih gledališčih niso neznane. Kaj mislite, ali smo res v tako imenovani »veliki krizi«.

Zdaj je moderno razglabljanje o krizah. K sreči je na svetu še vedno nekaj zelo trmastih in zelo delovnih ljudi, ki se, kot jaz ne, ne marajo pogovarjati o krizah. Na vse načine se bojujejo, da bi nekaj ustvarili in naredili. Če bi jih vprašali za svet, bi rekli — mislimo in delajmo, da pridemo iz krize.

Zdi se mi, da je vaše sodelovanje z jeseniškimi amaterji dokaz, da vas delo z amaterji ne moti. Ali pa je mogoče vaše sodelovanje na Jesenicah pogojeno z domoljubjem.

Le kako bi me motilo delo z njimi, ki so, kot jaz, zaljubljeni v Talijo.

Če ostaneva še naprej pri vašem sodelovanju pri nas, oz. pri vašem povratku na jeseniške deske, nam povejte še to: Kakšno je bilo vaše srečanje z gledališničniki-amaterji, oz. srečanje s prijatelji, ki so z vami istočasno začeli na jeseniškem ožru in ki so mu ostali zvesti do danes?

Vprašanje je obsežno. Srečanje je bilo prirčno in pomenen sem nanje. Zdi se mi, da je ženski ansambel ostal pri istih letih, ko sem jih zapustil kot amater, mi moški pa smo se postarali za njih in še zase.

Povejte nam še nekaj o vaših načrtih za bodočnost?

Bodočnost ima z menoj še vedno načrte.

Razgovor s tem prijetnim tonom je bil končan. Vendar sem dobila občutek, da bi se z njim lahko pogovarjala še in še in to ne samo o umetnosti, temveč o vseh vprašanjih, ki zanimajo naš današnji svet. Mislim, da našemu someščanu lahko v imenu bralcev zaželim še veliko uspehov doma in v tujini in se od njega poslovim z besedami: HVALA IN ŠE KDAJ NASVIDENTE!

(vs)

Mineva že četrto oziroma peto leto, odkar v Ljubljani tečejo tekmovanja v znanju tujih jezikov. Jeseniški gimnazijci se udeležujejo tekmovanj v angleškem in francoskem jeziku. Dosegli so zavirljive uspehe in jeseniška gimnazija je po številu najboljših mest prva v Sloveniji.

V angleškem jeziku so leta 1969 Matjaž Poljšak, Januša Magolič in Marija Žvan zasedli četrto, peto in šesto mesto. Naslednje leto sta Anica Carotta in Januša Magolič delili drugo mesto, Marija Žvan pa je bila tretja, Drago Šorl pa četrta. Lani je bil Janez Resman prvi, Darko Zorman pa tretji. Slavko Mikolič in Dunja Studen pa sta letos dosegla tretje oziroma četrto mesto. Na zveznem tekmovanju v Sarajevu je bil Slavko Mikolič četrta.

Pet let že sodelujejo jeseniški gimnazijci na tekmovanjih v znanju francoskega jezika. Letos prvič pa je bilo tekmovanje sestavljeno iz dveh delov, iz prostega spisa in slovničnega testa. Lani je Janez Resman zasedel tretje mesto v državi, letos pa je bil njegov brat Blaž četrta, Elga Tušar in Dunja Studen pa sta bili pohvaljeni. Ostali

tekmovalci so dobili knjižne nagrade.

Najboljših pet v državi je nagrajenih z desetdnevnim bivanjem v Parizu, kjer se srečajo s tekmovalci iz ostalih evropskih držav.

Vsi ti rezultati nam jasno kažejo, kaj vse se lahko doseže s pridnostjo, zanimanjem in prizadevanji. Posebno ob dejstvu, da imajo skoraj vse ljubljanske gimnazije intenzivni pouk tujih jezikov, ponekod celo z enim ali dvema lektorjema. Pa tudi drugje v Sloveniji imajo dosti boljše učne pogoje kot na jeseniški gimnaziji. Uspeh v zveznem merilu pa je še toliko večji, saj imajo skoraj vse hrvaške in srbske gimnazije intenzivni pouk tujih jezikov, na jeseniški gimnaziji pa imajo tri ure angleškega in dve uri francoskega jezika na teden.

Zanimivo je tudi, da slovenski dijaki zasedajo prva mesta na tekmovanjih v znanju tujih jezikov v državi.

Vse to le potrjuje že znano ugotovitev, da se s pridnostjo in trudom ob pomoči profesorjev lahko doseže zelo veliko. Dijakom gimnazije želimo še mnogo uspehov v nadaljnjem šolanju in na tekmovanjih.

Rina Strmšek

Dolikovci na razstavi likovnih amaterjev Slovenije

V soboto, 17. junija, so v galeriji samorastnikov na gradu Brestanica pri Krškem s podelitvijo priznanj in razgovorom o amaterski likovni dejavnosti zaključili likovno razstavo slikarjev amaterjev Slovenije, ki so jo odprli pred tednom dni. Na razstavi se predstavlja 66 avtorjev s 83 likovnimi deli, med njimi tudi 10 slikarjev — dolikovcev z Jesenic z dvanaestimi slikami. To je prav gotovo veliko priznanje jeseniškim amaterskim slikarjem, saj na razstavi zavzemajo kar 15 odstotkov vseh na razstavi zastopanih slovenskih slikarjev amaterjev. Člani žirije, ki so izbrali slike za razstavo, so se zelo pohvalno

izražali o jeseniških slikarjih, ki po njihovem mnenju precej presegajo slovensko poprečje.

Po razgovoru so izvolili posebni iniciativni odbor, ki naj bi bil zametek ustreznega organa pri ZKPO Slovenije za povezavo vseh likovnih amaterjev Slovenije. V ta odbor je bil izvoljen tudi član DOLIK Tone Tomazin. Dogovorili so se, da bo razstava likovnih del slovenskih amaterjev še do nadaljnjega izobešena v Brestanici, dokler izvoljeni iniciativni odbor ne naredi ustreznega programa za prikaz razstavljenih del tudi v drugih krajih Slovenije.

Dve razstavi hkrati

V petek, 16. junija, so v mali dvorani in čitalnici Delavskega doma na Jesenicah odprli kar dve razstavi. V mali dvorani svoje slike razstavlja akademski slikar Roman Savinšek z Jesenic, ki mu je to prva samostojna razstava, v čitalnici pa svoje kovane izdelke mojster umetnostnega kovaštva Joža Bertonec s Kroke. Potem, ko je Joža Varl, predsednik DPD Svoboda Tone Čufar, pozdravil lepo število navzočih, so polurni glasbeni program izvajali instrumentalni trio: violinista Ana in Jože Bedič ter pianistka Nada Mohorič in pianist Dejan Svetlin. Instrumentalni trio je izvajal odl. nke iz opere Orfej in Evridika Christophera Glucka.

Ave verum Wolfganga Amadeusa Mozarta in Menuet Ludwiga van Beethovna, pianistka Nada Mohorič in violinist Jože Bedič sta izvedla še dva madžarska plesa Johannesa Brahmsa, pianist Dejan Svetlin pa je izvajal Beethovno Temo in variacije.

Obe razstavi sta zelo estetsko in funkcionalno aranžirani in sta oba prostora — čitalnica in mala dvorana — dobili povsem drugačne in nove dimenzije. Vhod na razstavi prostor je skozi čitalnico, katere del je funkcionalno vključen v celovit razstavi prostor. Razstavi bosta odprti do vključno 28. junija, vsak dan od 10. do 12. in od 16. do 19. ure.

Koncert v Radovljici

Jeseničan Peter Kopač, sluhatelj akademije za glasbo v Ljubljani je imel v soboto zvečer v dvorani radovljiške graščine klavirski recital. Koncert je bil ob otvoritvi razstave akademskega slikarja Borisa Sajovica. Kopač je z deli J. S. Bacha, L. V. Beethovna, M. Potočnika, F. Schuberta in C. Debussyja, navdušil blizu sto poslušalcev, med katerimi je bil tudi

profesor Uroš Krek, predstojnik kompozicijskega oddelka ljubljanske akademije za glasbo. Nadarjeni Jeseničan, ki je strokovnjak tudi na orglah, s svojimi koncerti vedno bolj navdušuje, kar je dokazal tudi koncert v Radovljici. Aplavz, ki ga je bil deležen, naj mu bo priznanje za uspešno izvedbo in vzpodbuda za čimveč podobnih nastopov.

RAZPISUJE

sprejem učencev za šolsko leto 1972/73 v naslednje šole:

POKLICNA ŠOLA

Vpisali bomo:
35 učencev za ključavničarje,
15 učencev za ključavničarje-varilce,
10 učencev za orodne ključavničarje,
10 učencev za strugarje,
10 učencev za vodovodne instalaterje,
30 učencev za obratne električarje.

POGOJI ZA SPREJEM SO:

- uspešno končana osnovna šola,
- da je učenec telesno in duševno zdrav,
- starost največ 18 let,
- preizkusa znanja za sprejem ni.

Šolanje traja tri leta.

UGODNOSTI SOLANJA SO:

- učenci prejemajo mesečno štipendijo, ki jo daje železarna Jesenice,
- učenci iz oddaljenih krajev lahko stanujejo v domu učencev,
- oskrbnino v domu učencev regresira železarna Jesenice,
- učenci so zdravstveno in nezgodno zavarovani,
- učenci prejmejo v času šolanja dve delovni obleki.

SOLA ZA SPECIALIZIRANE METALURŠKE POKLICE

Vpisali bomo:

22 učencev za talilce pri plavžih, SM pečeh in pri elektro pečeh,
8 učencev za strojne kaluperje-livarje,
15 učencev za valjavce profilov in žice,
10 učencev za valjavce pločevine,
15 učencev za hladno valjavce,
20 učencev za žičarje.

POGOJI ZA SPREJEM SO:

- uspešno končani najmanj šest razredov osnovne šole,
- izpolnjena obveznost osnovnega šolanja,
- da je učenec telesno in duševno zdrav,
- starost največ 18 let.

Šolanje traja dve leti.

UGODNOSTI SOLANJA SO:

- učenci prejemajo mesečno štipendijo, ki jo daje železarna Jesenice,
- učenci iz oddaljenih krajev lahko stanujejo v domu učencev,
- oskrbnino v domu učencev regresira železarna Jesenice,
- učenci so zdravstveno in nezgodno zavarovani,
- učenci prejmejo v času šolanja dve delovni obleki,

TEHNIŠKA ŠOLA METALURŠKE IN STROJNE STROKE

Vpisali bomo:

30 učencev v metalurški oddelek,
30 učencev v strojni oddelek.

POGOJI ZA SPREJEM SO:

- uspešno končana osnovna šola,
- uspešno opravljen preizkus znanja iz slovenščine in matematike,
- odlični in prav dobri učenci so oproščeni preizkusa znanja,
- da je učenec telesno in duševno zdrav,
- starost največ 18 let.

Preizkus znanja iz slovenščine in matematike bo 30. 6. ob 9. uri. Šolanje traja 4 leta.

UGODNOSTI SOLANJA SO:

- učence metalurškega oddelka bo železarna Jesenice pod določenimi pogoji štipendirala,
- učenci iz oddaljenih krajev lahko stanujejo v domu učencev,

PRILAGA ZA SPREJEM

Za sprejem v eno izmed navedenih šol izpolnite prijavo, obr. 1,20, ki ga dobite v knjigarnah. V prijavi napišite poleg ostalih podatkov poklic, za katerega se želite šolati. K prijavi za sprejem priložite:

- spričevalo o končani osnovni šoli,
- rojstni list,
- zdravniško potrdilo.

Prijave pošljite od 15. 6. do 30. 6. 1972 na naslov: Železarski izobraževalni center Jesenice. O sprejemu v šolo in o začetku pouka boste pisмено obveščeni.

Železarski izobraževalni center
Jesenice

razpisuje

za šolsko leto 1972/73 štipendije za izučitev poklicev v

1. POKLICNI SOLI NA JESENICAH

- 25 štipendij za ključavničarje
- 25 štipendij za ključavničarje — varilce
- 10 štipendij za ključavničarje — orodjarje
- 10 štipendij za vodovodne instalaterje
- 10 štipendij za strugarje
- 30 štipendij za električarje

Šolanje traja 3 leta. Pogoje za sprejem imajo učenci, ki so uspešno dokončali osnovno šolo in so telesno in duševno zdravi. Zaposlitev po končanem šolanju je zagotovljena.

2. SOLI ZA SPECIALIZIRANE METALURŠKE POKLICE

1. Za poklice v proizvodnji jekla in litine
 - 6 štipendij za talilce pri plavžih
 - 10 štipendij za talilce pri SM pečeh
 - 6 štipendij za talilce pri elektro pečeh
 - 8 štipendij za kaluparje — livarje
2. Za poklice pri vroči predelavi jekla
 - 15 štipendij za valjavce profilov in žice
 - 10 štipendij za valjavce pločevine
3. Za poklice v hladni predelavi jekla
 - 15 štipendij za hladno valjavce
 - 20 štipendij za žičarje — vlačilce jekla

Šolanje traja dve leti. Pogoje za sprejem imajo učenci, ki so uspešno dokončali najmanj 6 razredov osnovne šole ter dokončali obveznosti osnovnega šolanja. Učenci — kandidati morajo biti telesno in duševno zdravi. Zaposlitev po končanem šolanju je zagotovljena.

Železarna bo nudila učencem štipendije in nadomestila za oskrbnino po dveh načelih:

1. boljši šolski uspeh — višja štipendija
2. slabše materialne razmere učenca — višje (ali popolno) nadomestilo oskrbnine.

Učencem nudimo štipendije, ki se bodo ravnale po njihovem šolskem uspehu. Višino štipendij si oglejte v naslednji tabeli:

Solski uspeh	Osnova	Zadosten	Dober	Prav dober	Odličen
I. letnik	160 din	280 din	340 din	400 din	400 din
II. letnik	180 din	300 din	360 din	420 din	420 din
III. letnik (za PIŠ)	200 din	320 din	380 din	440 din	440 din

Učencem iz oddaljenih krajev je stanovanje in prehrana zagotovljena v Domu učencev na Jesenicah. Oskrbnina v domu znaša 500 din mesečno, vendar vam jo bo Železarna nadomestila, in sicer v naslednjih zneskih:

Če znaša povprečen mesečni dohodek na druž. člana	Va'n železarna nadomesti razliko med osnovo štipendije in polno oskrbnino
do 450 din	100 %
do 550 din	70 %
do 600 din	40 %
nad 600 din	—

Če imate torej v družini povprečni dohodek na družinskega člana do 450 din potem vam Železarna nadomesti celoten znesek od osnove štipendije do polne oskrbnine.

Še enkrat dobro preglejte vse pogoje, ki vam jih nudi železarna.

In potem se odločite. Vzemite pismo ali dopisnico in nam sporočite svojo željo oz. prijavo na naslov:

**ZPSZ ZELEZARNA JESENICE, kadroviski sektor
64270 JESENICE**

Vaša obvestila pričakujemo do 31. maja 1972.

Pripišite tudi svoj naslov, da vas bomo lahko pravočasno obvestili o vsem, kar je povezano z vašim bodočim šolanjem.

Vrata naših šol so torej odprta: vanje vabimo vse, ki bi radi postali predvsem dobri in uspešni strokovnjaki ter aktivni samoupravljalci, tako potrebni in zaželeni na številnih delovnih mestih Železarne.

Čakamo na vašo odločitev.

ZPSZ ZELEZARNA JESENICE

Prejšnji teden je bila v domu TVD Partizan Jesenice slavnost, ki jo je organizirala občinska zveza za telesno kulturo Jesenice.

Zveza za telesno kulturo Slovenije je podelila ob praznovanju 30-letnice telesne kulture v novi Jugoslaviji najbolj zaslužnim športnim delavcem in športnikom posebne spominske plakete. Priznanje je dobilo 143 posameznikov in 13 športnih kolektivov. Plakete pa je podelil predstavnik ZTKS.

Slovesnost je bila združena s krajšim pregledom prehojene poti, ki jo je orisal predsednik zveze Bertil Brun. Toliko športnih delavcev in športnikov občine Jesenice, ki so predstavljali vse povojne generacije še prav gotovo ni bilo nikdar skupaj.

Prijeten večer se je končal ob obujanju spominov in razgovoru.

l. l.

Košarka

ČASTEN PORAZ

Po dveh katastrofalnih porazih z vodečimi ekipami v I. SKL, je na Jesenicah gostovala še ena izredna ekipa in sicer KK Ilirija iz Ljubljane, ki že nekaj let sodi v vrh slovenske košarke.

Naši so tekmo pričeli z veliko željo, doseči čim ugodnejši rezultat. Toda v prvih minutah so gostje igrali izvrstno in so v nekaj minutah dosegli vodstvo dvanajstih košev. V štirinajsti minuti pa so se naši končno znebili nerazume. Zaigrali so bolje, kar pa je najvažnejše igrali so izredno borbeno.

To se jim je obrestovalo prav na koncu, ko so se gostom večkrat nevarno približali, vendar pa več kot častnega poraza niso mogli doseči. Rezultat tekme je bil 72:80.

Košarje za Jesenice so dosegli: Bunderla 29, Vauhnik 22, Lohar 8, Campa 4, Muharemovič 3, Vujačić 3, Pirih 2.

V prihodnjem kolu gostujejo naši igralci v Trnovem pri Ljubljani. S primerno borbenostjo in dobro igro, bi košarkarji svojega konkurenta za obstanek v ligi lahko premagali, kar bi pomenilo odlepitev od zadnjih dveh na lestvici.

B. r.

**KK PARTIZAN
GORENJA VAS : KK
JESENICE — mladi 64:59
(36:27)**

V zadnji tekmi spomladanskega dela gorenjske lige v košarki, so mladi igralci Jesenic doživeli še en poraz.

Igralci Jesenic so v Gorenji vasi odigrali tekmo brez štirih standardnih igralcev, kateri so imeli obveznosti v šoli. Mlajši igralci, ki so jih nadomestili, so igrali borbeno, vendar jim proti fizično močnejšim nasprotnikom ni uspelo zmagati.

Strelci za ekipo Jesenic: Muharemovič 29, Pirih 26, Oman 3, Cetina 1. Mič

Kaj bodo gledali v kinu

Kino RADIO

24. in 25. junija amer. barv. film **TISTI, KI ZAVDAJAJO PO ZNOJU IN SMRTI**, v režiji Julio Buchs, v gl. vlogi George Hilton, ob 17. in 19. uri.

26. in 27. junija franc. barv. film **LJUBEZEN V TROJE**, v režiji Roger Kayan, v gl. vlogi Alain Delon, ob 17. in 19. uri.

28. junija amer. barv. film **TISTI, KI ZAVDAJAJO PO ZNOJU IN SMRTI**, ob 19. uri.

29. in 30. junija ital. barv. film **PUSTOLOVSCINE ALI BABE**, v režiji Emimmo Salvi, v gl. vlogi Gordon Mitchell, ob 17. in 19. uri.

1. julija amer. barv. film **RIO LOBO**, v režiji Howard Hawks, v gl. vlogi John Wayne, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

24. in 25. junija franc. barv. film **LJUBEZEN V TROJE**, ob 18. in 20. uri.

26. in 27. junija amer. barv. film **TISTI, KI ZAVDAJAJO PO ZNOJU IN SMRTI**, ob 18. in 20. uri.

28. in 29. junija angl. barv. film **NEZNANI JUNAKI**, ob 18. in 20. uri.

30. junija franc. barv. film **LJUBEZEN V TROJE**, ob 20. uri.

1. julija franc. ital. barv. film **RDEČI KROG**, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

24. junija angl. franc. CS barv. film **ORLI NAD LONDOM**.

25. junija danski barv. film **MAZURKA V POSTELJI**.

1. julija franc. barv. film **LJUBEZEN V TROJE**.

Kino KRANJSKA GORA

23. in 24. junija dan. barv. film **MAZURKA V POSTELJI**.

25. junija angl. barv. film **NEZNANI JUNAKI**.

29. junija franc. barv. film **LJUBEZEN V TROJE**.

1. julija amer. barv. film **TISTI, KI ZAVDAJAJO PO ZNOJU IN SMRTI**.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

24. junija amer. barv. film **BILLY KID**, ob 19. uri.

25. junija angl. franc. CS barv. film **ORLI NAD LONDOM**, ob 19. uri.

29. junija franc. barv. film **LJUBEZEN V TROJE**, ob 19. uri.

1. julija angl. barv. film **NEZNANI JUNAKI**, ob 19. uri.

Gledališče

SOBOTA, 24. 6. 1972, ob 20. uri

Ferdo Kozak: **VIDA GRANTOVA** — drama v 4 dejanjih — druga ponovitev.

NEDELJA, 25. 6. 1972, ob 20. uri

Ferdo Kozak: **VIDA GRANTOVA** — drama v 4 dejanjih — tretja ponovitev — režija in scena Bojan Čebulj.

V VLOGI TOMA GRANTA NASTOPA MAHA BALOH.

Zaključek sezone 1971/72. Vse ljubitelje gledališča opozarjamo na zadnjo premiero v letošnji sezoni, v kateri nastopa v glavni moški vlogi Toma Granta naš rojak Jeseničan, MIHA BALOH.

Vstopnice rezervirajte na telefon 81-260.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega očeta in moža

JOŽETA MEDVEŠČEK

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v tistih dneh pomagali. Posebno zahvalo smo dolžni vsem zdravnikom in bolniškemu osebju, ker so mu podarili zadnja leta življenja. Hvala sosedom za nesebično pomoč ter prijateljem in sodelavcem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Zalujoči žena in hčerki s sorodniki

ZAHVALA

Ob nepričakovani, boleči smrti našega dragega moža, očeta in brata

JANEZA VOVKA

se v tihi žalosti zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem, sosedom, kolektivu GPZ, sodelavkam, kadrovskemu sektorju, sindikatu GPZ, voznikom osebnih avtomobilov, godbi na pihala Hrušica, posebni osnovni šoli, osnovni šoli Prežihov Voranc na Jesenicah in sorodnikom za vsestransko pomoč, darovalcem vencev in cvetja, denarne prispevke, poštvalnost ter sočustvovanje v teh težkih dneh.

Lepa hvala tudi vsem spremljevalcem na njegovi zadnji poti k večnemu počitku na pokopališču Dovje.

Zalujoči: žena Slavka, otroci, sestra Jožica z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, tasta, brata in strica

VALENTINA KRIVEC

se iskreno zahvaljujemo zdravnikom in strežnemu osebju kirurškega oddelka bolnice Jesenice za takojšnjo pomoč ob nesreči.

Zahvaljujemo se vsem stanovalcem za vso pomoč in poklonjeni venec. Posebno se zahvaljujemo gospe Debeljak in družinam: Drap, Oblak, Zrim, Gobec in Törek. Zahvaljujemo se za poklonjene vence: kolektivu osnovne šole Lesce, avtoprevoznikom in voznikom garaže železarne Jesenice in vsem darovalcem cvetja.

Zahvaljujemo se pevcem za žalostinke, vsem voznikom osebnih vozil za dragoceno uslugo in vsem, ki ste nam izrekli sožalje in ga spremili na njegovi zadnji poti, vsem iskrena hvala.

Zalujoči: žena Pavla, sinovi Zdavko, Alojz in Marjan z družinami, sestra in ostalo sorodstvo

IV. republiške športne igre posebnih osnovnih šol slovenije

V soboto, 17. junija, so bile v Kranju IV. republiške športne igre posebnih osnovnih šol Slovenije. Udeležilo se ga je osem področnih reprezentanc, ki so jih sestavljali učenci iz 33 posebnih osnovnih šol Slovenije. Skupno število nastopajočih je bilo 250.

Prenočevali so pri starših kranjskih otrok. Za prijetno počutje se jim prav lepo zahvaljujemo.

Gorenjsko reprezentanco so sestavljali učenci posebnih osnovnih šol iz Kranja, Škofje Loke, Kamne gorice in Jesenic. Najštevilnejše je bilo zastopstvo posebnih osnovnih šol Jesenice z 12 tekmovalci.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

Mali nogomet: 1. Celje, 4. Gorenjska.

Med dvema ognjema: 1. Goriško, 5. Gorenjska.

Atletika — ekipno: 1. Ljubljana, 2. Gorenjska.

Posamezni rezultati v atletiki:

Fantje:

Tek 60 m: 1. Stefančič — Ljubljana 8,0, 3. Mikulič — Gorenjska 8,1, 8. — Kralj — Gorenjska 8,2.

Kros 800 m: 1. Kuteri — Goriško 2:24,1, 7. Urh — Gorenjska 2:35,6, 8. Aljančič — Gorenjska 2:46,4.

Met žogice 200 g: 1. Birman

— Ljubljana 62,85 m, 12. Črnenšek — Gorenjska 47,80 m, 14. Pogačar — Gorenjska 45,65 m.

Skok v višino: 1. Čušin — Goriško 150 cm, 4. Pogačar — Gorenjska 145 cm, 5. Cuznar — Gorenjska 145 cm.

Dekleta:

Tek 60 m: 1. Darinka Saje — Gorenjska 8,5, 2. Irena Jerša — Gorenjska 8,6.

Kros 600 m: 1. Habjančič — Pomurje, 2. Sušnik — Gorenjska, 3. Gombec — Gorenjska.

Met žogice 200 g: 1. Petrič — Maribor 42,85 m, 4. Trplan — Gorenjska 38,20 m, 12. Trupkovič — Gorenjska 29,90 m.

Skok v višino: 1. Kolarič — Ljubljana 125 cm, 2. Noč — Gorenjska 120 cm, 3. Nunar — Gorenjska 120 cm, 5. Tomešič — Gorenjska 115 cm.

Organizator tekmovanja je bila posebna osnovna šola Kranj. Pokroviteljstvo je prevzela tovarna gumijevih izdelkov Sava Kranj, ki je prve tri v vsaki disciplini nagradila s praktičnimi nagradami. Poleg tega pa so dobili tudi zlate, srebrne in bronaste kolajne. Za osvojen 2. mesto ekipno pa je Gorenjska dobila umetniško sliko — izdelek učencev posebne osnovne šole Kranj.

M. P.

Solidne uvrstitve mladih v partizanskem mnogoboju

V nedeljo, 11. junija, so na letnem telovadišču v Ljubljani organizirali republiško prvenstvo v partizanskem mnogoboju. Tekmovanja se je udeležilo 400 mladih iz vse Slovenije. Zelo dobre uvrstitve so dosegli tudi pionirji in pionirke iz TVD Partizan-Koroška Bela. Tako so bile pionirke (12 tekmovalk) v nižjem razredu na 2. mestu, 13 tekmovalk, ki so tekmoval v višjem razredu pa se je uvrstilo na 4. mesto. Pionirji v višjem razredu (7 tekmovalcev) pa so zasedli dobro 11. mesto.

Med pionirji in pionirkami na Javorniku in Koroški Beli vlada za telovadbo veliko zanimanje. Kot nam je povedala načelnica Jožica Bakovnik, imajo v TVD Partizan več kot 100 pionirk in pionirjev ter mladincev in mladink, ki redno prihajajo k telovadbi. Letos so že izvedli tekmovanja, katerega so se udeležili tudi mladi iz Kranja in Gori, pred kratkim pa je bilo

v Ljubljani tudi republiško prvenstvo v vajah na orodju, kjer so bila dekleta na 15. in fantje na 17. mestu. Solidna uvrstitev pionirjev in pionirk na partizanskem mnogoboju v Ljubljani pa bo še večja spodbuda za nadaljnje delo v telovadnici. Že v jeseni nameravajo organizirati telovadno uro, nato pa se bodo zvrstila še druga tekmovanja v vajah na orodju.

Prijateljski nogomet

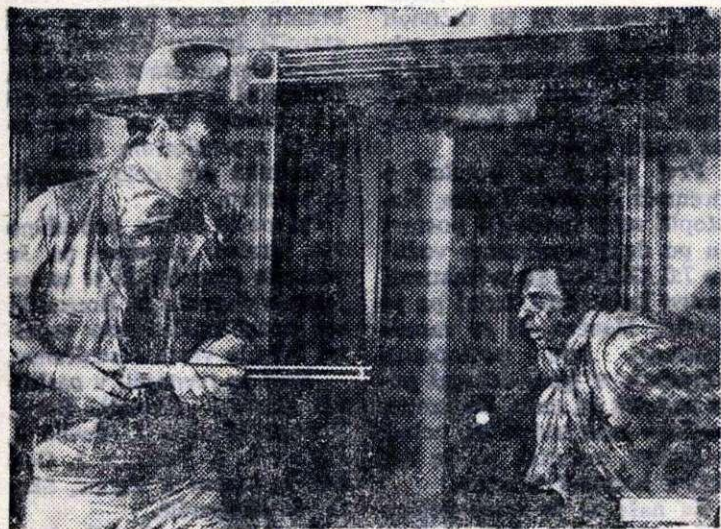
V torek, 27. 6. ob 18. uri, bo na igrišču Podmežaklje prijateljska nogometna tekma športni novinarji Slovenije proti veterani Jesenic. Srečanje je organizirano v počastitev 60-letnice nogometa na Jesenicah.

Vabljeni!

VABILO

Cicibani iz Otroškega vrtca Julke Pibernik Jesenice, vas vabijo na razstavo likovnih izdelkov, ki bo odprta v vrtcu v nedeljo 25. in v ponedeljek 26. junija 1972, od 9. do 18. ure.

Vljudno vabljeni

RIO LOBO — ameriški western iz obdobja državljanske vojne, je te dni na sporedu v naših kinematografih.

GLASBENA ŠOLA JESENICE
Trg. T. Čufarja št. 1, (posl. Gimnazije)
razpisuje za šolsko leto 1972/73

VPIS

v I. letnik glasbene šole.

Pogoj za vpis v I. letnik je uspešno opravljen sprejemni preizkus. Učenci morajo pri vpisu predložiti zadnje spričevalo matične šole (osnovne, srednje).

V pripravnico pa se lahko vpišejo predšolski otroci. Vpisovanje bo v ponedeljek, 26. in v torek, 27. junija 1972, od 10. do 12. ure in od 16. do 18.30.

NOGOMET

Jeseničani zagotovili obstoj v ZCNL

Jesenice : LTH Šk. Loka 2:0

Nogometaši Jesenic so končno zagotovili obstoj v zahodno conski nogometni ligi z zmago nad moštvo LTH iz Škofje Loke na domačem igrišču.

To je bilo obenem povračilo za poraz v jesenskem delu tekmovanja, ko so Jeseničani zaradi grobe igre domačinov tekmo izgubili kljub vodstvu 2:0. Že v samem začetku tekme so domačini začeli z napadi na nasprotnikov gol, vendar je obramba gostov uspešno zaustavljala vse napade, kljub veliki premoči Jesenic. Ves prvi polčas se ponavlja ista slika. Jeseničani v glavnem igrajo na polovici gostov, ki ne izbirajo sredstev, da bi obranili svojo mrežo. Z neodločenim rezultatom 0:0 so igralci odšli na odmor.

V drugem polčasu so Jeseničani igrali še bolj ofenzivno, vendar se gostje iz Škofje Loke počasi otepajo pritiska in skušajo po hitrih kontranapadi ogroziti golmana Jesenic Iliča, kateri, čeprav ima malo dela, brani zelo sigurno.

V 55. minuti igre je trener Jesenic naredil dobro potezo. Iz igre je potegnil Šubica in ga zamenjal s spočitim Jerebom, kateri je v veliko pomoč napadu. Konec negotovosti je prinesla 76. minuta igre, ko je v kazenskem prostoru gostov obrambni igralec igral z roko. Sodnik je brez premišljevanja dosodil najstrožjo kazen. Sigurni realizator je bil Hodžič.

Ta gol, kakor da je dal krila igralcem Jesenic. Napadi se vrstijo še bolj pogosto. Pet minut pred koncem tekme, je Lukančič ostro streljal z roba 16-metrskega prostora in postavil končen rezultat 2:0. Temu голу je botroval celoten napad domačih.

Za Jesenice so nastopili: Ilič D., Trobič, Ilijevski, Šetinc, Kačar, Ljušič, Lukančič, Komel, Hodžič, Šubic (Jereb) ter Karahodžič; v prvenstvu so nastopali še: Kralj, Rakovič E., Kukec, Kunšič, Ljubojević, Pavlič, Pamič, Pavlovič ter Cimirotič in Sedlar.

M. Cimirotič

Gorenjski finale za pokal ZMJ

Triglav : Jesenice 0:1

Z optimizmom so mladi nogometaši Jesenic odpotovali v Kranj, kjer so gdirali gorenjski finale za pokal ZMJ. Minula sredo bo nogometašem Jesenic ostala v spominu, saj so premagali renomiranega nasprotnika v najboljši igri, ki so jo odigrali v tej pomladi. Minimalen rezultat 1:0 je popolnoma zaslužen in je to zasluga vseh igralcev, ki so se srčno borili. Priča zanesljive zmage so gledalci, ki so tokrat napolnili avtobus in vso tekmo v Kranju bodrili Jeseničane. Igralci in vodstvo se jim pristočno zahvaljuje, ker je zmaga v Kranju tudi del njihove zasluge.

Prve minute te zanimive tekme so potekale v preizkušnji moči nasprotnikov. Od 10. minute dalje so igro prevzeli gostje z Jesenic in s točnimi podajami po tleh zelo hitro prodirali do gola domačinov. Po enem takem pro-

doru v 15. minuti so gostje dosegli zmagoviti gol po krilnem napadalcu S. Rakoviču. Zvezni igralci Jesenic, ki so bili graditelji vseh napadov, je izvrstno funkcioniral in ni dovoljeval nasprotniku, da bi ogrozil jeseniškega vratarja. Ko so uvideli, da po sredini ne morejo ničesar narediti, so domačini skušali razviti igro prek krilnih napadlcev vendar so jih čakale nepremostljive zapreke, borbeno branilca Trobič in Mlakar.

V pokalnem tekmovanju so za Jesenice nastopili: Ilič D., Trobič, Mlakar, Ilič N., Kramar M., Nudžič, Kovačič, Cimirotič, Rakovič E., Jereb, Rakovič S. ter Kramar Z., Horvat, Kocjan, Čatak, Bajz, Lasnik in Čordič Z.

Mladim nogometašem čestitamo na lepem uspehu in jim tudi v bodoče želimo veliko športne sreče, predvsem pa borbenosti.

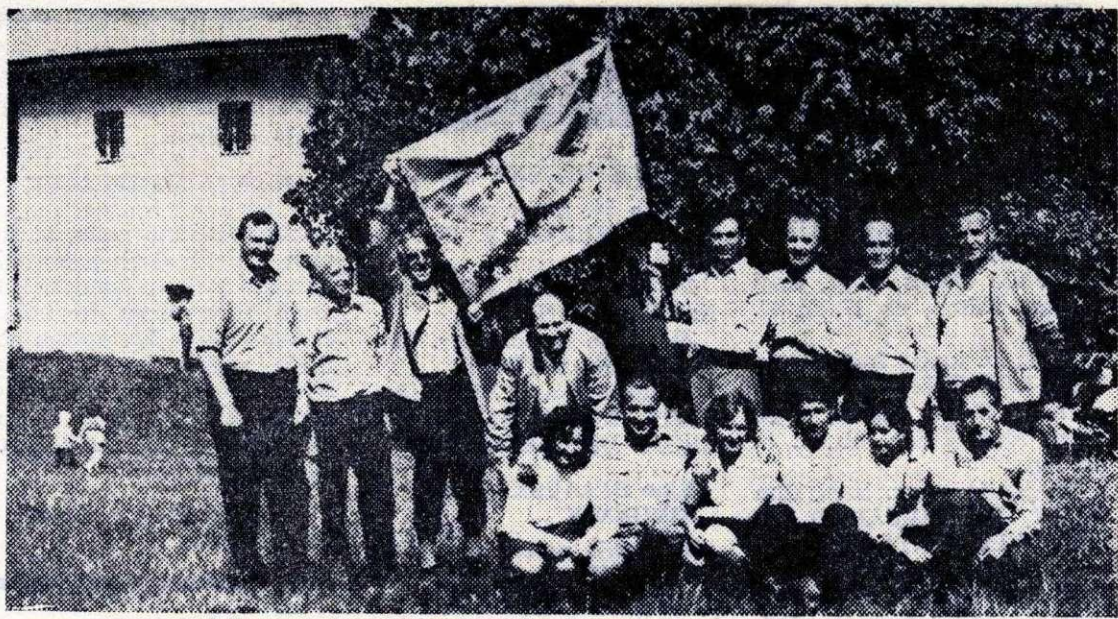
JUDO

V soboto, 10. junija, je bilo v Ljubljani zanimivo srečanje ženskih in moških ekip v judu iz SRS in Renske pokrajine — ZRN.

Žensko ekipo so sestavljale tekmovalke iz vseh slovenskih klubov. To so: Maribor, Ivo Reja — Šiška, Šentvid in

Jesenice. Nemško ekipo pa so sestavljale najboljše tekmovalke iz že omenjene pokrajine, med katerimi je tudi državna prvakinja v lahki kategoriji Theisenova.

Nemke so bile boljše, kljub temu pa je bilo nekaj zanimivih in lepih borb. Nemke naše tekmovalke niso prekašale samo v tehničnem znanju, pač pa tudi v iznajdljivosti in moči. Našim tekmovalkam pa se je poznalo, ka-

Člani upravnega odbora PD Javornik — Koroška Bela

Srebrni jubilej PD Javornik - Kor. Bela

V nedeljo, 18. junija, je Planinsko društvo Javornik-Koroška Bela praznovalo 25-letnico obstoja in delovanja. Ob tej priliki so razvili društveni prapor. Planinskega slavja na Pristavi, kjer ima društvo tudi svojo postojanko, se je udeležilo okrog 300 ljudi. Med gosti so bili tudi: podpredsednik PZS Tone Bučar, predsednik občinskega odbora ZZB NOV Franc Kobilj-Slovenko, zastopniki sosednjih planinskih društev, Joža Čop, eden najstarejših planincev in alpinistov ter zastopniki društev in organizacij z Javornika in Koroške Bele, sindikalne organizacije in drugi. Pokroviteljstvo ob razvitiu prapora je prevzelo gostinsko podjetje Gorenjka, ki ga je zastopal direktor Zdravko Ramuš.

Predsednik planinskega društva Teodor Kreuzer je spregovoril o prehojeni poti društva ter o uspehih, ki so bili najbolj vidni pri množičnem vključevanju prebivalcev in še posebej mladih v planinsko društvo. Društvo šteje več kot 1200 članov. Javorniški planinci so bili v minulem obdobju aktivni tudi na gospodarskem področju. Obnovili so Staničev dom, Kovinarsko kočo v Krmi, Prešernovo kočo na Stolu in dom na Pristavi, ki jih tudi upravljajo.

Ob 25-letnici so razvili društveni prapor, ki je eden najlepših v Sloveniji in ima 32 zlatih ter 15 srebrnih žebelčkov, ki so jih prispevala sosednja planinska društva ter gospodarske in druge organizacije. Razvitiu prapora je

sledil kulturni program, ki so ga izvajali recitatorji in pihalni orkester jeseniških železarjev. Dolgoletnim članom, ki so aktivni že več let so podelili priznanja in se jim zahvalili za požrtvovalno delo.

Na predvečer praznovanja je bila v domu na Pristavi seja koordinacijskega odbora

planinskih društev Gorenjske. Na seji so govorili o pomembnem jubileju javorniških planincev ter o nadaljnjem utrjevanju planinskih društev na Gorenjskem v prihodnje, ko bo treba opraviti številne zahtevne naloge na različnih področjih, predvsem pa pri vključevanju mladih v planinska društva.

ROKOMET

Jesenice : Tržič A 17:20

Igrišče za osnovno šolo, gledalcev 100, teren primeren za igro, sodnika Bernard in Čufar iz Kranja.

V četrtek, 15. junija, so se jeseniški igralci v tretji tekmi za pokal SFRJ pomerili z ekipo Tržiča A, ki je prvovrščena ekipa v zahodni conski rokometni ligi. Naši kljub optimizmu niso pričakovali zmage in so računali na izpad iz nadaljnega tekmovanja. Domačini so nastopili brez treh standardnih igralcev, ki zaradi bolezni niso mogli nastopiti.

Prvi polčas je potekal v premoči igralcev Tržiča. Nastopili so v najboljši postavi in po desetih minutah vodili že 7:0. Gledalci so pričakovali pravo katastrofo, tedaj pa je igralec Maučes, ki se zaradi mladosti šele postopoma vključuje v igro, dosegel prvi zadetek za naše. Do konca polčasa smo videli še nekaj zadetkov, rezultat pa je bil 4:13 v korist Tržičanov.

Za naše se je drugi polčas začel nekoliko bolje. Dva najboljša igralca in vratar gostov so odšli domov, pri naših pa je v igro vstopil

Pavlič, katerega prvi polčas še ni bilo zaradi službe. Naši so zaporedno dosegli nekaj zadetkov in se tako približali gostom. Razlika se je gibala med tremi ali štirimi goli. Gostom bi se kmalu maščevalo, ker so domov poslali najboljše igralce, vendar je ob koncu tekme rezervni golman gostov začel zelo dobro braniti, izkazal pa se je tudi starejši igralec Vidovič, nekdanji reprezentant Slovenije. Našim ni uspelo izenačiti ali celo povesti in so tekmo izgubili z rezultatom 17:20.

Sodnika sta delo opravila zelo dobro.

Pri naših lahko pohvalimo vse igralce, posebno pa še vratarja Krmelja, ki je na vojaškem dopustu in Brejca, ki sta drugi polčas zelo uspešno branila vrata Jeseničanov.

Naši so nastopili v naslednji postavi: Krmelj, Brejc, Rebolj, Maučec 1, Pavlič 2, Pogačnik 4, Prečern 5, Geršak 3, Šturm 2, Zgonc, Škofar in Gašperšič.

Pred tednom je bilo končano prvenstvo v gorenjski rokometni ligi. Lestvica je naslednja:

Šešir	18	18	0	0	476:217	36
Kranj	18	16	0	2	347:215	32
Radovljica (— 1)	18	11	0	7	311:263	21
Jesenice	18	9	0	9	342:370	18
Preddvor	18	7	2	9	280:286	16
Križe B	18	7	1	10	238:276	15
Tržič B	18	7	0	11	242:281	14
Sava B	18	5	1	12	255:346	11
Kr. gora (— 1)	18	5	0	13	240:320	9
Žabnica	18	2	2	14	260:393	6

Naši igralci bodo v tem mesecu le še trenirali, saj jih prve tekme čakajo šele prvega avgusta, ko bo na Jeseni-

cah rokometni turnir v počastitev občinskega praznika Jesenic.

R. Z.